



CENTRUM PRO ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A HODNOCENÍ KRAJINY

Program ke zlepšení kvality ovzduší města Šumperka

2. Integrovaný program snižování emisí města Šumperka

„návrhová část“



ZADAVATEL:

ZPRACOVAL:

AUTORSKÝ KOLEKTIV:

MĚSTO ŠUMPERK

EKOTOXA OPAVA, S.R.O.

ING. JANA FICHNOVÁ

MGR. PAVLA ŠKARKOVÁ

ING. JIŘÍ HON

MGR. ZDENĚK FRÉLICH

MARTINA TUČKOVÁ

ŘÍJEN 2005

© **EKOTOXA OPAVA s.r.o**

Horní nám. 2, 746 01 Opava

tel. 553 696 141, fax 553 628 512, e-mail: emc@ekotoxa.cz

OBSAH

OBSAH.....	2
1. ÚVOD.....	5
2. PODPŮRNÉ AKTIVITY PRO OMEZOVÁNÍ EMISÍ NA ÚZEMÍ MĚSTA.....	6
2.1. MOBILNÍ ZDROJE.....	7
2.1.1. Omezení primárních emisí.....	8
2.1.2. Omezení sekundárních emisí.....	8
2.2. STACIONÁRNÍ ZDROJE	9
2.2.1. Zdroje kategorie REZZO 3.....	9
2.2.2. Zdroje kategorie REZZO 1, REZZO 2.....	10
2.3. PRÁCE S VEŘEJNOSTÍ.....	10
3. ZÁKLADNÍ NÁSTROJE PROGRAMU SNIŽOVÁNÍ EMISÍ.....	12
4. MOŽNOSTI FINANCOVÁNÍ	16
4.1. FINANCOVÁNÍ ZE SFŽP	16
4.1.1. Financování dle Příloh I.....	16
4.1.2. Financování dle Příloh II	24
4.1.3. Další možnosti financování SFŽP	30
4.2. SPOLEČNÝ REGIONÁLNÍ OPERAČNÍ PROGRAM	31
4.3. ZAHRANIČNÍ FONDY A PROGRAMY	31
4.3.1. Fond soudržnosti	31
4.3.2. OPI – Operační program Infrastruktura.....	33
4.3.3. Finanční mechanismy EHP a Norska.....	35
5. SOUHRN STANOVENÝCH POŽADAVKŮ A LHŮT K DOSAŽENÍ CÍLŮ PROGRAMU	46
6. NÁVRH SYSTÉMU KONTROL PLNĚNÍ PROGRAMU A ZPŮSOB PROVÁDĚNÍ OPATŘENÍ A KOREKCÍ PROGRAMU.....	48
7. NEJVĚTŠÍ STACIONÁRNÍ ZDROJE TZL A NO_x V ŠUMPERKU.....	50
7.1. PARS NOVA, A.S.	50
7.2. ALEXEJ ZATLOUKAL – KREMATORIUM ŠUMPERK.....	51
7.3. SAN-JV S.R.O. – KOTELNA ŠUMPERK.....	52
7.4. DOLS, A.S.....	53
7.5. NEMOCNICE ŠUMPERK SPOL. S R.O.	54
7.6. SATEZA A.S. ŠUMPERK	55
7.7. ČESKÉ DRÁHY, A.S.	57
7.8. CEMBRIT CZ, A.S.	58
7.9. JEDNOTA, SPOTŘEBNÍ DRUŽSTVO ZÁBŘEH	59
7.10. LESOSTAVBY ŠUMPERK, A.S.	60
7.11. SPOLEČENSTVÍ VLASTNÍKŮ JEDNOTEK DOMU	61
7.12. PRAMET TOOLS, S.R.O.	62
8. LITERATURA.....	63

SEZNAM ZKRATEK

BAT	B est A vailable T echnology – nejlepší dostupné technologie
BREF	BAT Reference Documents – referenční dokumenty indikátorů BAT
CNG	stlačený zemní plyn
CZT	centrální zásobování teplem
ČHMÚ	Český hydrometeorologický ústav
ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
DKV	depo kolejových vozidel
EBRD	Evropská banka pro obnovu a rozvoj
EHP	E vropský h ospodářský p rostor
EIA	E nvironmental I mpact A ssessment (Posuzování vlivů na životní prostředí)
EIB	Evropská investiční banka
EMS	environmentální manažerský systém
ERDF	E uropean R egional D evelopment F und – evropský fond pro regionální rozvoj
ES, EU	Evropské společenství, Evropská unie
ESVO	Evropské společenství volného obchodu
EUR	měnová jednotka Evropské unie – EURO
GS	grantové schéma
ISPA	I nstrument for S tructural P olicies for P re- A ccession - předvstupní fond Evropské unie
JI	J oint I mplementation – společná implementace
KFM	Kancelář finančního mechanismu
KrÚ	Krajský úřad
LPG	tekutý propan butan
LTO	lehký topný olej
MěÚ	Městský úřad
MHD	Městská hromadná doprava
MF	Ministerstvo financí
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NKM	Národní kontaktní místo
NNO	fond pro neziskové organizace
OP	operační program
ORP	obec s rozšířenou působností
OZE	obnovitelné zdroje energie
REZZO	Registr zdrojů znečišťování ovzduší

REZZO 1	velké zdroje kategorie REZZO 1
REZZO 2	střední zdroje kategorie REZZO 2
REZZO 3	malé zdroje kategorie REZZO 3
REZZO 4	mobilní zdroje kategorie REZZO 4
SFŽP	Státní fond životního prostředí
SDC	správa dopravních cest
TOP 10	10 největších zdrojů emisí
TTO	těžký topný olej
TUV	teplá užitková voda
VFM	Výbor finančního mechanismu
WB	Světová banka

SEZNAM ZNAČEK PRVKŮ, CHEMICKÝCH VZORCŮ A ZKRATEK SKUPIN LÁTEK

CO	oxid uhelnatý
NO _x	oxidy dusíku
PM ₁₀	suspendované částice velikostní frakce menší než 10 µm.
POPs	perzistentní organické polutanty
PVC	polyvinylchlorid
SO ₂	oxid siřičitý
TOC	celkový organický uhlík
TSP, PM ₃₀	celková prašnost
TZL, TE	tuhé znečišťující látky
VOC	těkavé organické látky

1. ÚVOD

Návrhová část „Integrovaného programu snižování emisí města Šumperka“ vychází z analytické části, která byla zpracována na základě dostupných imisních a emisních podkladových dat. Analytická část byla zpracována pro imise s využitím dat do roku 2004, pro emise s využitím dat z roku 2003.

Pro návrhovou část bylo nutné zejména emisní data aktualizovat. Protože v centrální databázi ČHMÚ ještě nebyla k dispozici novější data, jednotlivým významným provozovatelům emisních zdrojů byly rozeslány dotazníky. Na základě těchto dotazníků byla jednak prověřena správnost a úplnost údajů v REZZO k roku 2003, a také byly získány informace o emisích za rok 2004, popř. předpokládaný vývoj provozu do roku 2010.

2. PODPŮRNÉ AKTIVITY PRO OMEZOVÁNÍ EMISÍ NA ÚZEMÍ MĚSTA

Obecně od roku 1990 došlo v České republice k významnému poklesu emisí znečišťujících látek, které byly způsobeny ve většině případů konkrétními příčinami (omezení výroby, nabytí účinnosti přísnějších emisních limitů, postupná obměna technologií apod.).

Obecně lze při realizaci opatření pro zlepšení kvality ovzduší vycházet z pravidel, která byla definována v Programu snižování emisí a imisí znečišťujících látek v ovzduší Olomouckého kraje. V následujících kapitolách jsou podrobně uvedena opatření pro konkrétní podmínky Šumperka.

Z analytické části vyplynulo, že největší podíl na emisích tuhých znečišťujících látek mají malé zdroje (cca 54%) a mobilní zdroje (cca 29%) – viz. tab. č. 1. V případě dopravy je zde uvedena hodnota emisí pouze z výfuků automobilů. V případě, že zahrnujeme i resuspenzi z dopravy, pak je jednoznačně dominantním zdrojem tuhých částic doprava – viz. tab. č. 2.

Tabulka č. 1: 10 největších zdrojů emisí TZL v Šumperku v roce 2003 [t/rok]

Název	Emise [t/rok]	Emise [%]	REZZO
Malé zdroje	11,9574	53,8375	3
Doprava	6,36	28,6443	4
Lesostavby Šumperk, a.s. - kotelna ústředí a dílen	1,5282	6,8807	2
Pars nova a.s.	0,7570	3,4084	1
Alexej Zatloukal - krematorium Šumperk	0,4472	2,0135	2
SAN-JV s.r.o. - kotelna Šumperk	0,1875	0,8442	2
JEDNOTA, spotřební družstvo Zábřeh - kotelna DOD Šumperk	0,1107	0,4984	2
Společenství vlastníků jednotek domu - kotelna Zábřežská	0,0734	0,3305	2
DOLS-výroba Dveří, Oken, Listovních Schránek, a.s. - střík. kabina práš. NH	0,0550	0,2476	2
Pramet Tools, s.r.o. - broušení VBD	0,0150	0,0675	2
celkem TOP 10	21,4933	96,77	
celkem všechny zdroje	22,2101	100,00	

V analytické části programu byla vypočítána celková reemise z dopravy pro frakci PM₃₀ (jedná se prakticky o TSP – celkovou prašnost, hodnota je porovnatelná s emisemi TZL z REZZO) a PM₁₀.

Tabulka č. 2: Emise TZL v Šumperku (REZZO 1-4) [t/rok]

REZZO 1	REZZO 2	REZZO 3	REZZO 4	Resuspenze
0,9	3,0	12,0	6,4	
22,24				102,0

Hodnotu u resuspenze, uvedenou v tabulce č. 2 je nutno chápat pouze jako orientační (množství emisí resuspendovaných částic velmi závisí na uvedených podmínkách, je obtížné stanovit obecné emisní faktory) a omezit se na konstatování, že množství resuspendovaných částic hraje v Šumperku významnou roli (je vyšší než celkové množství tuhých látek emitovaných ze zdrojů REZZO) a existuje zde tedy významný potenciál pro snížení celkové prašnosti ve městě.

V případě emisí oxidů dusíku je jednoznačně největším zdrojem v Šumperku doprava (cca 67%) – viz. následující tabulka.

Tabulka č. 3: 10 největších zdrojů emisí NO_x v Šumperku v roce 2003 [t/rok]

Název	Emise [t/rok]	Emise [%]	REZZO
Doprava	114,3800	66,77	4
Malé zdroje	13,4125	7,83	3
Pars nova a.s.	6,0600	3,54	1
Nemocnice Šumperk spol. s r.o.	4,8974	2,86	1
SATEZA a.s. Šumperk - kotelna K8	1,9600	1,14	1
ČESKÉ DRÁHY, a.s. - depo kolejových vozidel Olomouc	1,9500	1,14	1
SATEZA a.s. Šumperk - kotelna K9	1,7500	1,02	1
Cembrit CZ, a.s. provozovna Šumperk kotelna	1,7430	1,02	1
SATEZA a.s. Šumperk - kotelna K12	1,4500	0,85	1
Alexej Zatloukal - krematorium Šumperk	1,1408	0,67	2
celkem TOP 10	148,7443	86,83	
celkem všechny zdroje	171,3108	100,00	

Vzhledem k těmto závěrům emisní bilance analytické části programu, je největší možnost snížení emisí tuhých znečišťujících látek a oxidů dusíku v opatřeních směřujících na mobilní zdroje.

2.1. Mobilní zdroje

Narůstající intenzita dopravy a s tím související zvyšování množství emisí vyrovnává nebo převyšuje pozitivní vliv modernizace struktury vozového parku (dokonalejší katalyzátory, snížení spotřeby paliva u moderních typů vozidel atd.), využívání alternativních pohonných hmot (LPG, CNG, ...), zastavení distribuce olovnatých benzínů apod. Ke snížení emisí z dopravy přispívá zejména snížení počtu vozidel projíždějících městem (budování obchvatů, podpora veřejné dopravy na úkor individuální apod.).

Nástroje a opatření k omezování emisí tuhých znečišťujících látek a oxidů dusíku z dopravy mohou být rozděleny do dvou skupin:

- opatření zaměřená na omezení **primárních** emisí, které vznikají při spalovacích procesech při provozu vozidel;
- opatření ke snížení množství tzv. **sekundárních** emisí – znečištění zvířené projíždějícími vozidly.

2.1.1. Omezení primárních emisí

Výstavba přeložky silnice I/11

Doporučujeme co nejdříve začít s výstavbou této přeložky, která městu výrazně prospěje, protože vyloučí z města zejména tranzitní nákladní dopravu používající nyní silnici I/11. Toto opatření by mělo být realizováno na krajské nebo národní úrovni.

Vytvoření kvalitních alternativ automobilové dopravy, snížení emisí dopravních prostředků

Zde patří především podpora a rozvoj **městské hromadné dopravy**. Ta je v Šumperku zajišťována firmou Connex Morava, a.s. v rámci Integrovaného dopravního systému Olomouckého kraje. Starší typy autobusů jsou obměňovány. Město Šumperk ročně na provoz MHD a obměnu autobusů finančně přispívá částkou přibližně 5 000 000 Kč. Nejstarší autobus je starý 6 let. Městská hromadná doprava je provozována i ve vzdálenějších částech města.

Dále zde patří rozvinutí **cyklistické dopravy** – vytipovat a zrealizovat vhodné trasy, zajištění bezpečného uložení kola na začátku a na konci cesty (v případě cyklotras pro dojíždění do práce apod.) a zajištění možnosti bezpečné jízdy po městských komunikacích.

Poskytování informací, výchova a vzdělávání

Zde patří rozšíření komunikace orgánů města s občany včetně osvěty (o regulaci automobilové dopravy, cyklistické trasy, semináře, besedy, školení...).

2.1.2. Omezení sekundárních emisí

Úklid posypového materiálu

Přijetí tohoto opatření představuje významný potenciál pro snížení celkové prašnosti ve městě. Jedná se především o čištění komunikací a chodníků v nejkratším možném termínu po skončení zimní sezóny - vhodné by bylo začít s úklidem souběžně s odtáváním sněhu, nejpozději týden po roztátí sněhu. Rovněž v teplých obdobích zimy bez sněhové pokrývky (po roztátí sněhu) doporučujeme úklid posypového materiálu z vozovek a chodníků.

Skrápění povrchu vozovek

V obdobích sucha je vhodné provádět skrápění povrchu vozovek a splachování uličního prachu do kanalizační sítě. U komunikací první třídy by tato povinnost měla být delegována na Krajskou správu silnic odpovídající za stav a provoz silnic I. třídy.

V místech výjezdu ze staveb nebo průmyslových areálů je pro snížení sekundární prašnosti vhodné pravidelné zkrápění v obdobích sucha a výjezdy opatřit rošty pro čištění kol aut (tyto akce by měl realizovat provozovatel zdroje sekundárního znečištění).

Protierozní opatření

Přijetím vhodných protierozních opatření (zasakovací pásy apod.) zabránit, aby se po jarním tání a přívalových deštích dostával na komunikace materiál z polí. Materiál, který se dostane z polí na komunikace je nutné ihned odklidit.

Přijetím vhodných krajinných úprav (zakládání mezí a remízků) dále zabránit větrné erozi a tím také zvyšování prašnosti přírodního původu.

Doplnění komunikací o zeleň

Zeleň kolem komunikací působí jako filtr pro snížení prašnosti. Jedná se zejména o výsadbu a údržbu vhodné a nealergizující zeleně u nově připravovaných tras komunikací a doplnění zeleně v částech města, kde chybí a je možné ji vysadit. Důležitým prvkem je také pravidelná úprava městské zeleně (sečení trávníků, ořez stromů a keřů apod.).

2.2. Stacionární zdroje

Jak je patrné z tabulek č. 1 a 3, jednotlivé stacionární zdroje kategorií REZZO 1 a 2 nemají významný podíl na emisích tuhých znečišťujících látek a oxidů dusíku, i když jsou mezi 10 největšími zdroji emisí těchto látek ve městě. Přesto byli provozovatelé těchto zdrojů osloveni a byl jim předán dotazník týkající se ověření dat z registru REZZO za rok 2003, zjištění emisní situace v roce 2004, očekávaného provozu v dalších letech, případně možných opatření ke snížení emisí. Výsledky tohoto šetření jsou zpracovány v kapitole 7. Největší stacionární zdroje v Šumperku.

Firmy provádějící výstavbu a rekonstrukce staveb by měly dodržovat opatření pro omezení sekundární prašnosti - zakrytování výsypek stavebního odpadu z budov a zabezpečení úniku znečišťujících látek při převozu stavebního odpadu.

2.2.1. Zdroje kategorie REZZO 3

V případě, že nepočítáme s reemisemi tuhých znečišťujících látek, jsou malé zdroje největším zdrojem emisí těchto látek.

Většina domácností je v Šumperku zásobována teplem z CZT. Území města Šumperka bylo zcela plynofikováno. Vzhledem k nárůstu cen zemního plynu však hrozí návrat k vytápění pevnými palivy i v již plynofikovaných objektech.

Pro omezení emisí z malých zdrojů by mělo být podpořeno využití stávající energetické infrastruktury (CZT, zemní plyn), což je v souladu s energetickou koncepcí města.

V budovách, které jsou v majetku města a obcí mohou být realizovány přímé investice do úspor energie (izolace budov a zlepšení regulace).

Pro zamezení zvýšení emisí z malých stacionárních zdrojů dále uplatňovat legislativní opatření uvedená v kapitole 2.2. Stacionární zdroje Integrovaného programu ke zlepšení kvality ovzduší města Šumperka.

Jsou registrována určitá pochybení, která jsou spojitou nádobou v negativních projevech spalování paliv na životní prostředí. Neodbornost v provádění montáží spotřebičů paliv, neodbornost při konstrukci spalinové cesty a nedůslednost při jejím ošetřování a revizi má za příčinu špatné podmínky pro spalování paliv, mnohdy nízkou účinnost spalování a zejména vytváření škodlivin, které jsou volně vypouštěny do ovzduší.

Podle zkušeností z měření účinnosti spalování malých zdrojů znečištění a kontroly spalinových cest (Adamus, 2005), jsou v oblasti malých spalovacích zdrojů patrné určité předpoklady k dosažení zlepšení stavu. Vycházejí z uvedeného, jsou možnostmi zlepšení stavu následující:

- při posuzování nových projektů staveb důsledně dbát na příslušné energetické posouzení stavby a vhodnost instalace zdroje tepla;
- v práci stavebního úřadu důsledně vyžadovat veškerou nezbytnou dokumentaci v povolování provozu zdrojů spalování, včetně rozboru zajištění tepla v nově projektované výstavbě;
- v projektech důsledně posuzovat navrhované využití tepelných spotřebičů ve vztahu k navazujícím konstrukcím odvodu spalin;
- zmapování stávajících zdrojů znečištění instalovaných a provozovaných v objektech podnikatelského charakteru. K tomu využít dostupných informačních možností servisních firem, případně databáze dalších odborů úřadu obce, finančního úřadu a úřadu práce.

2.2.2. Zdroje kategorie REZZO 1, REZZO 2

Zdroje REZZO 1 a REZZO 2 spadají do kompetence krajského úřadu a České inspekce životního prostředí, proto je nutno problematiku uvedených zdrojů řešit v jejich spolupráci.

Pro snížení emisí, případně zamezení zvýšení emisí, ze středních a zvláště velkých a velkých stacionárních zdrojů dále uplatňovat legislativní opatření uvedená v kapitole 2.2. Stacionární zdroje Integrovaného programu ke zlepšení kvality ovzduší města Šumperka.

Není přípustné umístění nových významných zdrojů tuhých znečišťujících látek (frakce PM₁₀) a oxidu dusičitého na území města Šumperka.

2.3. Práce s veřejností

Obyvatelé města Šumperka jsou informováni o aktuálním stavu ovzduší na internetových stránkách Města Šumperka, kde jsou k dispozici aktuální data ze stanice imisního monitoringu na území města.

V časopise HORIZONT, který vydává co 14 dní Městský úřad Šumperk jsou příležitostně uváděny informace ke stavu životního prostředí, možnostech snížení zatížení životního prostředí včetně ovzduší apod.

Město spolupracuje s pedagogickým centrem Vila Doris, jehož Středisko ekologické výchovy připravuje výukové ekologické programy pro mateřské a základní školy.

Město se zapojuje do celostátních akcí jako jsou DNY ZEMĚ, DEN BEZ AUT apod.

Město poskytuje informační podporu obcím spadajícím do správního obvodu obce s rozšířenou působností Šumperk prostřednictvím Porad starostů obcí.

Město by mělo pokračovat v současných aktivitách v oblasti práce s veřejností.

Ekologická výchova a osvěta by měla být zaměřena na laickou i odbornou veřejnost (pozornost je nutno věnovat především ekologické výchově ve školách) a její náplní by mělo být:

- zdůraznění zdravotních rizik vyplývajících ze spalování uhlí, a především ze spalování nestandardních paliv (odpadků) v lokálních topeništích (karcinogenní účinky, atd.);
- zabránění opětovnému přechodu domácností, které jsou již napojeny na zdroje tepla šetrné k životnímu prostředí (CZT, zemní plyn), na vytápění pevnými palivy;
- objasnění a přiblížení problematiky ošetřování malých spalovacích zdrojů a údržby spalinových cest za účelem úspor energie, paliv a snížení množství nečistot uvolňovaných do ovzduší;
- propagace třídění odpadů a zdůraznění rizik spojených se spoluspalováním odpadů v domácnostech.

Informační podpora obcím spadajícím do správního obvodu obce s rozšířenou působností Šumperk bude dále uskutečňována prostřednictvím Porad starostů obcí.

Dále by se informační podpora měla vztahovat na oblast platné legislativy týkající se ochrany ovzduší, dopady znečištěného ovzduší na zdraví obyvatel, účinné metody a technologie snižování emisí a zdroje financování nápravných opatření u zdrojů znečišťování.

3. ZÁKLADNÍ NÁSTROJE PROGRAMU SNIŽOVÁNÍ EMISÍ

1. technická a technologická opatření,
2. technicko - organizační opatření,
3. administrativní opatření,
4. evidence stacionárních zdrojů znečišťování,
5. inventarizace emisí,
6. schválené zásady spolupráce orgánů obce s dalšími orgány veřejné správy,
7. dohody orgánů obce s provozovateli zdrojů znečišťování ovzduší a dalšími subjekty,
8. práce s veřejností - snižování emisí produkovaných domácnostmi,
9. využívání ekonomických nástrojů.

Nástroje a opatření programu snižování emisí jsou kategorizovány standardním způsobem, užívaným ve strategických a koncepčních dokumentech environmentální politiky takto:

- normativní nástroje/opatření,
- ekonomické nástroje/opatření,
- organizační nástroje/opatření,
- institucionální nástroje/opatření,
- informační nástroje/opatření,
- dobrovolné nástroje/opatření.

Normativní nástroje/opatření se opírají o právním předpisem stanovený limit, standard, zákaz či příkaz, jehož dodržování je kontrolováno a nedodržování sankcionováno.

Ekonomické nástroje/opatření jsou založeny na ekonomickém zvýhodnění činností anebo produktů žádoucích, a ekonomickém znevýhodnění činností a nebo produktů nežádoucích.

Organizační nástroje/opatření jsou založeny na změně vztahů mezi subjekty a nebo činnostmi. I když jejich aplikace může vyvolat ekonomické dopady, liší se od ekonomických nástrojů právě primárním důrazem na změnu vztahů (ekonomické nástroje změnu vztahů vyvolat mohou, ale nemusí).

Institucionální nástroje/opatření se vztahují jednak k institucím, které konají veřejnou správu, jednak k institucím, které poskytují podporu výkonu veřejné správy.

Informační nástroje/opatření jsou aplikovány v oblasti získávání, zpracovávání a předávání informací. Významnou složkou je cílené předávání informací formou výchovy a osvěty.

Dobrovolné nástroje/opatření jsou aktivity subjektů, které nejsou zákonem uloženy jako povinnost, a které obvykle ani nepřinášejí přímý krátkodobý ekonomický prospěch. Obvykle jsou motivovány snahou vylepšit si „environmentální image“ a oslovit tak žádoucí subjekty (zákazníky), které jsou v této oblasti senzitivní. Dalším motivem může být snaha o zvýšení flexibility regulace ze strany orgánů veřejné správy.

Tato kategorizace pokrývá všechny položky, uvedené výše pod označením 1. až 9., vystihuje však lépe jejich legislativní a organizační zakotvení. V jednotlivých případech je situace následující:

1. technická a technologická opatření: z větší části se jedná o nástroje normativní, částečně o nástroje organizační,
2. technickoorganizační opatření: z větší části se jedná o nástroje organizační, částečně o nástroje normativní,
3. administrativní opatření: jedná se vesměs o nástroje organizační, částečně institucionální,
4. evidence stacionárních zdrojů znečišťování: jedná se o nástroj informační,
5. inventarizace emisí: jedná se o nástroj informační,
6. schválené zásady spolupráce orgánů obce s dalšími orgány veřejné správy: jedná se o nástroj institucionální,
7. dohody orgánů obce s provozovateli zdrojů znečišťování ovzduší a dalšími subjekty: jedná se o nástroje dobrovolné,
8. práce s veřejností – snižování emisí produkovaných domácnostmi: jedná se o nástroj informační,
9. využívání ekonomických nástrojů: jedná se o nástroje ekonomické.

Tabulka č. 4: Seznam nástrojů/opatření

Nástroje/Opatření	Název opatření / nástroje	Kompetence
Normativní		
	Územní plánování a územní rozhodování	obec, kraj
	Povolení k umístování staveb zvláště velkých, velkých a středních zdrojů znečišťování ovzduší	kraj
	Povolení staveb velkých a středních zdrojů znečišťování ovzduší	kraj
	Integrované povolení k výstavbě zvláště velkého zdroje znečišťování ovzduší	kraj
	Povolení k uvedení zvláště velkých, velkých a středních zdrojů znečišťování ovzduší do zkušebního i trvalého provozu	kraj
	Povolení k záměrům na zavedení nových výroby s dopadem na ovzduší u zvláště velkých, velkých a středních zdrojů znečišťování ovzduší	kraj
	Povolení k záměrům na zavedení nových technologií s dopadem na ovzduší u zvláště velkých, velkých a středních zdrojů znečišťování ovzduší	kraj
	Povolení ke změnám staveb zvláště velkých, velkých a středních zdrojů znečišťování ovzduší	kraj
	Integrované povolení k stávajícímu zvláště velkému zdroji znečišťování ovzduší	kraj
	Povolení ke změnám používaných paliv, surovin nebo druhů odpadů a ke změnám využívání technologických zařízení zvláště velkých, velkých a středních zdrojů	kraj
	Povinnost volit při výstavbě nových a rekonstrukci stávajících zvláště velkých zdrojů znečišťování ovzduší nejlepší dostupné techniky	kraj
	Podmíněná (technická možnost a ekonomická přijatelnost) povinnost využívat u nových staveb nebo při změnách stávajících staveb centrální zdroje tepla, případně alternativní zdroje a ověřit možnost kombinované výroby tepla a energie	obec, kraj
	Možnost aplikace plánu snížení emisí (resp. opatření k	kraj

Nástroje/Opatření	Název opatření / nástroje	Kompetence
	omezování použití surovin a výrobků, z nichž emise vznikají) namísto dodržování emisních limitů u vybraných zdrojů znečišťování ovzduší	
	Možnost aplikace plánu zavedení zásad správné zemědělské praxe u zdroje namísto dodržování emisních limitů u vybraných zdrojů znečišťování ovzduší	kraj
	Povolení ke spalování nebo spoluspalování odpadů	kraj
	Zákaz spalování určitých druhů paliv v malých zdrojích znečišťování ovzduší	obec
	Možnost omezit spalování rostlinných materiálů	obec
	Stanovení látek, pro které budou u zvláště velkých, velkých a středních zdrojů uplatněny obecné emisní limity	kraj
	Zpracování provozních řádů	kraj
	Energetický audit	obec, kraj
	Územní energetická koncepce	obec
	Částečné či úplné omezení vjezdu do některých částí měst	obec
	Zavedení zón snížené rychlosti	obec
	Zavedení environmentálních zón	obec, kraj
	Operativní kontrola emisních parametrů vozidel	obec
Ekonomické		
	Poplatky za znečišťování ovzduší	kraj, obec
	Investice do energetické infrastruktury	kraj, obec
	Investice do úspor energie	kraj, obec
	Finanční podpory provozovatelům stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší	stát, kraj, obec
	Finanční podpory domácnostem	stát, kraj, obec
	Placený vjezd do určitých částí měst	obec
	Finanční podpora hromadné dopravy	kraj, obec
	Podpora výstavby hromadných garáží	kraj, obec
	Finanční podpora při obnově vozového parku	kraj, obec
	Podpora zavádění a užívání vozidel s alternativním pohonem	kraj, obec
	Podpora dodatečných technických opatření u vozidel	kraj, obec
Organizační		
	Technicko-organizační opatření u plošných zdrojů s cílem omezení sekundární prašnosti	obec
	Technicko-organizační opatření u malých zdrojů emitujících tuhé látky	obec
	Technicko-organizační opatření u malých zdrojů emitujících VOC	obec
	Regulační řád	kraj, obec
	Sledování dodržování štítkování energetických spotřebičů	stát
	Parkovací politika	obec
	Infrastrukturní opatření	stát, kraj, obec
	Optimalizace řízení dopravy	kraj, obec
	Rozvoj kvality hromadné osobní dopravy	kraj, obec
	Snižování přepravní náročnosti území	kraj, obec
	Rehabilitace pěší a cyklistické dopravy, pěší zóny, zklidněné ulice	kraj, obec
	Vyšší využití kapacity vozidel IAD, hromadná doprava o nízké kapacitě řízená poptávkou	kraj, obec
	Podpora práce doma (teleworking)	stát, kraj, obec
	Podpora všech forem elektronické komunikace	stát, kraj, obec
Institucionální		
	Optimalizace veřejné správy ochrany ovzduší	stát

Nástroje/Opatření	Název opatření / nástroje	Kompetence
	Odborná podpora výkonu veřejné správy ochrany ovzduší	stát, kraj, obec
Informační		
	Získávání a zpracovávání informací v oblasti ochrany ovzduší	stát, kraj, obec
	Poskytování informací, výchova a osvěta	stát, kraj, obec
	Posuzování vlivů na životní prostředí	kraj
	Získávání a zpracovávání informací o významných zdrojích znečišťování	stát, kraj, obec
	Podpora vývoje modelových nástrojů	stát, kraj, obec
	Rozvoj monitorovací sítě nad rámec daný právními předpisy	stát, kraj, obec
Dobrovolné		
	Dobrovolné dohody s provozovateli zdrojů nebo jejich organizacemi	kraj, obec
	Podpora užívání Ekologicky šetrných výrobků	kraj, obec
	Podpora zavádění dobrovolných aktivit	kraj, obec
	Demonstrační projekty	kraj, obec

4. MOŽNOSTI FINANCOVÁNÍ

4.1. Financování ze SFŽP

Podpora ze SFŽP ČR je poskytována v rámci jednotlivých vyhlášených programů, které jsou vymezeny technickými a ekologickými podmínkami. V každém z programů je prováděn samostatný výběr a hodnocení akcí. Základní přístupy k poskytování finančních prostředků ze SFŽP ČR jsou definovány Směrnicí Ministerstva životního prostředí. Formu a zaměření podpory stanoví podle vnějších a vnitřních ekonomických podmínek Přílohy I a II k této Směrnici.

Od roku 2003, z důvodu usnadnění komunikace mezi žadateli a SFŽP ČR, platí novela v přijímání žádostí pro programy 1.A. a 4.A. Žádosti s úplnými údaji doložené požadovanými doklady se předkládají v rámci těchto programů na místně příslušná krajská pracoviště SFŽP ČR. U ostatních programů se veškerá administrace vyřizuje na centrálním pracovišti v Praze. Registrované žádosti Fond vyhodnotí na základě ekologických a ekonomických ukazatelů, podle regionálních vyjádření a technické úrovně řešení. Žádosti splňující podmínky pro poskytnutí podpory jsou v závislosti na objemu disponibilních prostředků Fondu předloženy Radě Fondu k projednání s návrhy na kladné nebo záporné Rozhodnutí ministra životního prostředí o podpoře.

V následujícím textu jsou popsány vybrané opatření z Příloh I a II Směrnice Ministerstva životního prostředí, která jsou podporována ještě v roce 2005.

4.1.1. Financování dle Příloh I

V rámci Příloh I jsou vypsány následující vybrané programy, na které lze získat finanční prostředky ze SFŽP ČR. U každého programu je zachováno evidenční číslo SFŽP.

PROGRAM SNIŽOVÁNÍ HLAVNÍCH ZNEČIŠŤUJÍCÍCH LÁTEK A OCHRANY KLIMATU ZEMĚ S DŮRAZEM NA ENERGETICKY ÚSPORNÉ ŘEŠENÍ

2.1. Program snižování emisí látek znečišťujících ovzduší u zdrojů znečišťování ovzduší provozovaných za účelem veřejně prospěšných činností

Program je určen pro provozovatele zdrojů znečišťování ovzduší definovaných v § 4 zákona č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší, v platném znění, v případech, kdy je zdroj provozován za účelem dodávky tepla pro vytápění a TUV pro školy, mateřské školy, zdravotnická zařízení, veřejně správní budovy, domovy důchodců, ústavy mentálně a tělesně postižených osob a další zařízení s charitativní činností. Podmínkou zařazení do programu je energeticky úsporné řešení s úsporou ve spotřebě paliv minimálně 20 % při přechodu na jiné palivo nebo způsob spalování. Podpora se vztahuje i na přípojky zajišťující dodávky zemního plynu pro rekonstruované zdroje tepla a případné rozvody centrálním zásobováním teplem (CZT) včetně převáděcích a výměňkových stanic. Úspora ve spotřebě paliv bude doložena energetickým auditem dle zákona č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií, v platném znění a vyhláškou MPO ze dne 14. června 2001 č. 213/2001 Sb., kterou se vydávají podrobnosti náležitostí energetického auditu, v platném znění. Energetický audit je povinnou přílohou žádosti v případě, že současná spotřeba energií v rekonstruovaném zdroji přesahuje 700 GJ ročně bez ohledu na celkovou spotřebu energií vlastníka rekonstruovaného zdroje.

2.2. Program rekonstrukce zdrojů znečišťování ovzduší ve smyslu legislativních požadavků zákona o ochraně ovzduší

Cílem programu je snížení emisí látek znečišťujících ovzduší rekonstrukcí středních, velkých a zvláště velkých zdrojů znečišťování ovzduší definovaných v § 4 zákona č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší, v platném znění, včetně rozvodů CZT za účelem plnění podmínek zákona o ochraně ovzduší a zavádění nejlepších dostupných technik. Podmínkou zařazení do programu je prokazatelné neplnění podmínek vyplývajících ze zákona č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší, v platném znění, nebo zavádění nejlepší dostupné techniky definované zákonem č. 76/2002 Sb. o integrované prevenci, v platném znění. V případě energetických zařízení a využívání odpadního průmyslového tepla u stávajících zařízení je dále podmínkou zařazení do programu energeticky úsporné řešení, které sníží, při nezměněném množství do sítě dodávaného tepla, spotřebu paliva minimálně o 20 % při přechodu na jiné palivo nebo způsob spalování. Úspora ve spotřebě paliv bude doložena energetickým auditem dle zákona č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií, v platném znění a vyhláškou MPO ze dne 14. června 2001 č. 213/2001 Sb., kterou se vydávají podrobnosti náležitostí energetického auditu, v platném znění. Energetický audit je povinnou přílohou žádosti v případě, že současná spotřeba energií v rekonstruovaném zdroji přesahuje 700 GJ ročně bez ohledu na celkovou spotřebu energií vlastníka rekonstruovaného zdroje.

PROGRAM K DOSAŽENÍ KVALITY OVZDUŠÍ VE VZTAHU K POŽADAVKŮM EVROPSKÉ UNIE

Cílem programu je na základě stanovené kvality ovzduší se zřetelem k lidskému zdraví a životnímu prostředí připravit programy ochrany ovzduší a klimatu Země včetně jejich postupné realizace. Toho má být dosaženo použitím společných metod a kritérií, získáváním a dostupností informací o ovzduší a udržováním kvality ovzduší v místech s přijatelným znečištěním a zlepšováním kvality ovzduší všude tam, kde je nadměrně znečištěno.

2.7.2. Program realizace územních programů snižování emisí a imisí znečišťujících látek

Cílem programu je realizace opatření, vedoucích ke snížení imisí a emisí znečišťujících látek, vypouštěných do ovzduší z těch místních zdrojů, které kvalitu ovzduší kraje významně ovlivňují.

Program bude realizován na základě zpracovaných územních programů snižování emisí a imisí zátěže dle jednotné metodiky Fondu ve spolupráci s místně příslušnými orgány, institucemi a obecně prospěšnými organizacemi.

Kritéria pro výběr akcí k podpoře v rámci programů v oblasti ochrany ovzduší (kromě programů 2.6., 2.7.1 a 2.8.) jsou stanovena takto:

- úroveň koncentrací hlavních znečišťujících látek v dané lokalitě,
- vyhodnocení ekonomických parametrů příjemce podpory, zejména ekonomické způsobilosti, dále zajištění celkového financování předmětu podpory po celou dobu výstavby (vč. obdržení zahraniční grantové podpory či podpory formou výhodné půjčky poskytované EBRD, EIB, WB, popřípadě jinou mezinárodní finanční institucí a pod., pokud nejsou řešeny podle jiné směrnice), ekonomika předmětu podpory,
- vazba na využití současných kapacit a regionální politiky,
- preference opatření, která zabezpečí trvalé snížení emisí znečišťujících látek do ovzduší na nižší úroveň, než odpovídá emisním limitům pro nové zdroje podle prováděcích

předpisů k zákonu č 86/2002 Sb., v platném znění a provozovatel (investor) se zaváže v rámci dobrovolné dohody k plnění přísnějších podmínek provozování těchto zdrojů než je legislativně stanoveno,

- měrná finanční náročnost vypočítaná z nákladů na realizaci opatření i požadované, případně navrhované podpory z Fondu, vztažená na jednotku odstraněného znečištění,
- potřeby oblastí se zhoršenou kvalitou životního prostředí v rámci ČR i v rámci krajů dle členění České republiky platného od 1.1.2000,
- využití nejlepších dostupných technik, energeticky úsporné řešení a optimální úspora paliv a energie.

5.1. Program nejlepších dostupných technik (BAT)

Cílem programu je podpora a stimulace zavádění nejlepších dostupných technik v českém průmyslu. Tento program navazuje na Program čistší produkce a představuje podporu strategie prevence a integrovaných řešení.

Označení „nejlepší dostupná technika“ (BAT – Best Available Technique) je definováno zákonem č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci, v platném znění, následně:

- pod pojmem „nejlepší“ se rozumí nejefektivnější technika z hlediska dosažení vysoké úrovně ochrany životního prostředí jako celku;
- „dostupnou“ se rozumí technika, která byla vyvinuta v měřítku, jež umožňuje její realizaci v příslušném průmyslovém oboru za ekonomicky a technicky přijatelných podmínek se zřetelem na náklady a přednosti, ať již tato technika je nebo není v dotyčném členském státě používána či vyráběna, pokud je provozovateli vhodně dostupná;
- pod pojmem „technika“ se rozumí jak používaná technologie, tak způsob, jakým je zařízení navrženo, vybudováno, provozováno a vyřazeno z činnosti.

Zákon č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci, v platném znění, definuje podle průmyslových sektorů a kapacity procesů (případně dalších parametrů), které činnosti pod něj spadají.

Indikátory BAT jsou uvedeny v referenčních dokumentech (BREF – BAT Reference Document), které vznikají na úrovni Evropské komise a jednotlivých členských států.

Indikátory BAT jsou měrné veličiny, vztažené nejčastěji na jednotku produkce. Indikátory mohou charakterizovat znečištění (produkce jednotlivých složek emisí, znečištění vod a odpadů na jednotku produkce) a efektivnost využívání zdrojů (spotřeba hlavních surovin, vody a energie na jednotku produkce). Při stanovení indikátorů znečištění se vychází z parametrů samotné technologie, nikoliv z parametrů případně použité koncové technologie.

Z tohoto programu bude podporováno:

- inovační opatření technologického rázu, integrovaná do stávajících procesů, jejichž zavedení umožní snížení množství znečištění a současné zvýšení ekonomické efektivity procesu,
- zavádění nových technologií, které budou mít parametry nejlepších dostupných technik (BAT).

Kriteria pro výběr akcí k podpoře v rámci programu nejlepších dostupných technik jsou stanovena takto:

- porovnání hodnot všech indikátorů předmětné technologie s hodnotami indikátorů BAT (základní kritérium pro další posuzování žádosti),
- úroveň technologie – hodnotí se jako vztah k indikátorům BAT (vážený součet poměrů všech indikátorů charakterizujících předmětnou technologii a BAT),
- přínos pro životní prostředí vztahovaný k jednotce rozpočtových nákladů investice (přínos pro životní prostředí je vyjádřen v peněžních jednotkách jako rozdíl výše ročních poplatků za znečišťování životního prostředí mezi BAT a předmětnou technologií – počítá se na základě indikátorů),
- ekonomický přínos vztahovaný k rozpočtovým nákladům investice (ekonomický přínos je vyjádřen jako čistá roční úspora na provozních nákladech vzniklých realizací daného opatření),
- podíl podpory z Fondu na rozpočtových nákladech investice,
- stupeň zavedení EMS - hodnotí se stupeň zavedení environmentálního managementu.

8.1. Program podpory environmentálního vzdělávání a osvěty

Cílem programu je poskytnutí příspěvku na realizaci opatření, vedoucích k dostupnosti environmentálních vzdělávacích a osvětových programů a environmentálního poradenství na celém území České republiky.

8.2. Program podpory výstavby, rekonstrukce environmentálních center

Cílem programu je příspěvek na zabezpečení funkční sítě center a středisek environmentální (ekologické) výchovy a environmentálních (ekologických) poraden za účelem plošné dostupnosti environmentálního vzdělávání a osvěty a environmentálního poradenství na celém území ČR.

TYPY ŽADATELŮ O PODPORU

A – právnické osoby, které jsou založeny k nepodnikatelským účelům, zejména:

- obecně prospěšné organizace (zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech a o změně a doplnění zákonů, v platném znění);
- nadace a nadační fondy (zákon č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech a o změně a doplnění zákonů, v platném znění);
- územní samosprávné celky;
- občanská sdružení (zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, v platném znění) a církve;
- svazky obcí /dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění/;
- právnické osoby založené nebo zřízené územními samosprávnými celky (příspěvkové organizace a organizační složky);

P – ostatní podnikatelské subjekty, zejména:

- obchodní společnosti;

- státní podniky;
- družstva;
- fyzické osoby – podnikatelé.

E – obyvatelstvo (fyzické osoby nepodnikající).

PŘÍMÉ FINANČNÍ PODPORY

Přímá finanční podpora na realizaci opatření může podle typu subjektu dosáhnout maximální hranice celkové podpory/maximální hranice dotace v procentuálním vyjádření ze základu pro výpočet podpory, případně maximální pevné částky podpory, uvedené v následující tabulce podle vyhlášených programů s tím, že stanovené limity podpory může Fond snížit v návaznosti na vyhodnocení ekonomiky podporovaného opatření:

Tabulka č. 5: Přímé finanční podpory

Číslo Programu	Název programu	Typ žadatele	Max. limit % podpory / % dotace ze základu pro výpočet podpory
2.1.	Program snižování emisí u zdrojů provozovaných za účelem veřejně prospěšných činností	A P	80/50 60/0 ²⁾
2.2	Program rekonstrukce zdrojů znečišťování ovzduší ve smyslu legislativních požadavků zákona o ochraně ovzduší při aplikaci nejlepších dostupných technik	A	60/30 max. 30 mil. Kč/1 akci ¹⁾
		P	60/0 max. 30 mil. Kč/1 akci ²⁾
		A	80/50 do 5 mil. Kč/1 akci ¹⁾
		A	80/30 nad 5 mil. Kč ¹⁾ max. 50 mil. Kč/1 akci ¹⁾
		P	80/20 do 5 mil. Kč/1 akci ¹⁾²⁾
		P	80/0 nad 5 mil. Kč ¹⁾²⁾ max. 50 mil. Kč/1 akci ¹⁾
2.7.2.	Program realizace územních programů snižování emisí a imisí znečišťujících látek	A P	60/30 60/0 ²⁾
5.1.	Program nejlepších dostupných technik (BAT)	P	80/10 u akcí do výše 5 mil. Kč uznatelných nákladů bez DPH ¹⁾ ²⁾ 80/0 u akcí ve výši 5 až 50 mil. Kč uznatelných nákladů bez DPH ¹⁾²⁾
8.1.	Program podpory environmentálního vzdělávání a osvěty	A	70/70 max. 2 mil. Kč/ 1 akce/rok ¹⁾
8.2	Program podpory výstavby, rekonstrukce environmentálních center	A	70/70

1) max. částka uvedená v mil. Kč = rozumí se celková podpora při dodržení podílu dotace a půjčky podle limitních hodnot

2) V případě veřejné podpory u programů 2.1, 2.2, 2.7.2 a 5.1 bude výše a % podíl podpory upřesněn na základě rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže.

Podpora formou dotace

Dotace na realizaci opatření může podle typu subjektu dosáhnout maximální hranice dotace v procentuálním vyjádření ze základu pro výpočet podpory uvedené v předcházejících tabulkách podle vyhlášených programů.

Maximální výše dotace je stanovena u jednotlivých vybraných programů nejen procentem, ale současně je limitována i pevnou maximální částkou podle předcházející tabulky.

Fond má právo změny požadovaného % poměru a finančního objemu dotace v rámci podmínek daného programu podpor.

Podpora formou půjčky

Fond má právo změny požadovaného % poměru a finančního objemu půjčky v rámci podmínek daného programu podpor.

Dobu splatnosti půjčky Fond doporučí do podkladů Rozhodnutí ministra o poskytnutí podpory na základě vyhodnocení ekonomické a úvěrové způsobilosti (bonity) žadatele při preferování půjček s krátkou dobou návratnosti.

Půjčka na realizaci opatření může podle typu subjektu dosáhnout nejvýše maximální hranice v procentuálním vyjádření ze základu pro výpočet podpory, případně maximální částky v Kč stanovené podle jednotlivých programů.

V tabulkách jsou dále uvedeny: maximální doba splatnosti a nejvyšší doba odkladu splatnosti stanovené podle jednotlivých programů.

Tabulka č. 6: Nepodnikatelské subjekty, obce a města

Číslo programu	Název programu	Výše půjčky v % ze zákl. podpory ^{1), 3)} max. Kč	Úrok úvěru v % p. a. ²⁾	Maximální doba splatnosti v letech	Odklad splatnosti půjčky v letech
2.1.	Program sniž. emisí u zdrojů provoz. za účelem veř. prosp. činností	30 neomezena	1,5	8	1
2.2.	Program rekonstrukce zdrojů znečišťování ovzduší ve smyslu legislativních požadavků zákona o ochraně ovzduší	30 do 30 mil. Kč ^{*)}	1,5	7	1
2.7.2.	Program realizace územních programů snižování emisí a imisí znečišťujících látek	30 neomezena	1,5	5	1
5.1.	Program nejlepších dostupných technik (BAT)	0	-	-	-
8.1.	Program podpory environmentálního vzdělávání a osvěty	0	-	-	-
8.2.	Program podpory výstavby, rekonstrukce environmentálních center	0	-	-	-

1) V případě kombinované podpory podle čl. II, odst. 1.3, kdy je využita možnost náhrady dotace nebo její části půjčkou, je možno výši půjčky upravit tak, aby celková podpora nepřesáhla maximální limit podpory pro daný program podle **tabulky č. 5**.

2) Fixní úroková míra může být měněna podle vývoje úrokových sazeb na mezibankovním trhu depozit.

3) Výše půjčky se řídí článkem II **tabulkou č. 5**

*) max. částka uvedená v mil. Kč = rozumí se celková podpora při dodržení podílu dotace a půjčky podle limitních hodnot

Tabulka č. 7: Podnikatelské subjekty

Číslo programu	Název programu	Výše půjčky V % ze zákl. podpory ^{1), 3), 4)} max. Kč	Úrok úvěru v % ²⁾ p. a.	Maximální doba splat- nosti v letech	Odklad splatnosti půjčky v letech
2.1.	Program sniž. emisí u zdrojů provoz. za účelem veř. prosp. činností	60 neomezena	4	7	1
2.2.	Program rekonstrukce zdrojů znečišťování ovzduší ve smyslu legislativních požadavků zákona o ochraně ovzduší při aplikaci nejlepších dostupných technik	60 max. 30 mil. Kč ^{*)}	4	7	1
		60 do 5 mil. Kč ^{*)}	4	8	1
		80 nad 5 mil. Kč ^{*)} max. 50 mil. Kč ^{*)}	4	8	1
2.7.2.	Program realizace územních programů snižování emisí a imisí znečišťujících látek	60 neomezena	4	5	1
5.1.	Program nejlepších dostupných technik (BAT)	70 u akcí do výše 5 mil. Kč uзнatelných nákladů bez DPH ^{*)}	4	8	1
		80 u akcí ve výši 5 až 50 mil. Kč uзнatelných nákladů bez DPH ^{*)}	4	8	1

1) V případě kombinované podpory podle čl. II, odst. 1.3, kdy je využita možnost náhrady dotace nebo její části půjčkou, je možno výši půjčky upravit tak, aby celková podpora nepřesáhla maximální limit podpory pro daný program podle **tabulky č. 5**.

2) Fixní úroková míra může být měněna podle vývoje úrokových sazeb na mezibankovním trhu depozit.

3) Výše půjčky se řídí článkem **II tabulkou č. 5**.

4) Maximální výše podpory může být snížena tak, aby byla v souladu s § 4 odst. 1 písm. a) zákona č. 215/2004 Sb., o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory.

*) max. částka uvedená v mil. Kč = rozumí se celková podpora při dodržení podílu dotace a půjčky podle limitních hodnot

Podpora ve formě kombinované dotace a půjčky

V případě kombinované podpory je možno nahradit dotaci nebo její část půjčkou nebo navýšením půjčky s podmínkou, že nebude překročena maximální výše celkové podpory, stanovená pro daný program.

Fond má právo změny požadovaného % poměru a finančního objemu dotace a půjčky v rámci podmínek daného programu podpor. Změna požadovaného poměru a výše dotace a půjčky vychází vždy i z finanční analýzy. O případnou změnu bude upravena i výše vlastních zdrojů.

NEPŘÍMÉ FINANČNÍ PODPORY

Příspěvek na úhradu úroků z úvěru

Příspěvky na úhradu úroků z tuzemského investičního úvěru budou poskytovány pouze na základě Fondem odsouhlasené úvěrové smlouvy s tuzemskou bankou až do plné výše úrokové sazby obvyklé v místě a čase poskytnutí úvěru. Výše příspěvku bude do Rozhodnutí o poskytnutí podpory vypočtena ze sazby úrokové míry uvedené v úvěrové smlouvě v době hodnocení žádosti o podporu. Příspěvek na úhradu úroků vyčíslený v Rozhodnutí je maximální a nepřekročitelný i v případě následného zvýšení úrokových sazeb v úvěrové smlouvě. Příspěvek se poskytuje maximálně po dobu 5 let počínaje rokem, kdy byl příspěvek na částečnou úhradu úroků žadateli přiznán, a to do data splatnosti úvěru. Příspěvek se zásadně poskytuje na úvěr v Kč a jeho výše je omezena pevnou částkou 50 mil. Kč. Fond vyplatí v daném roce příspěvek na úhradu úroků odpovídající skutečně vyplaceným úrokům.

Fond s přihlédnutím k politice ČNB a platným Přílohám I Směrnice MŽP ČR přistupuje před každou Radou Fondu k vyhodnocení úrokových sazeb Pribor 6M a předkládá návrh Radě Fondu na změnu výše příspěvků na úroky. Aktuální sazby se mohou lišit oproti Přílohám I Směrnice MŽP ČR. Fond navrhuje aktualizovat výši příspěvku na úroky z komerčních úvěrů, a to s ohledem na změny úrokových sazeb v bankovním sektoru.

Aktualizovat příspěvky na úroky lze jen u nově schvalovaných podpor. Zásadně se nevstupuje již do uzavřených akcí nebo do změn Rozhodnutí ministra.

Výše příspěvků na úroky již zůstává stálá po celou dobu trvání smlouvy o podpoře.

ZMĚNY PODMÍNEK

V případě, že dojde ke změně platnosti obecně závazných právních předpisů nebo ke změně vlastnických vztahů, vyhrazuje si Fond právo přehodnotit přístup v jednotlivých případech.

Na základě žádosti příjemce půjčky může Fond odsouhlasit restrukturalizaci splátek půjčky, t.j. úpravu režimu splácení v rámci celkové doby splatnosti bez odkladu splátek.

Pokud příjemce podpory požádá o změnu doby splatnosti půjčky ze závažných a prokazatelných důvodů, může Fond po individuálním posouzení aktuální ekonomické situace žadatele prodloužit dobu splatnosti půjčky max. o 3 roky nad max. dobu splatnosti stanovenou pro daný program v době vydání Rozhodnutí ministra. Úroková míra zůstává beze změny.

SOUBĚH PODPORY Z FONDU A JINÝCH CENTRÁLNÍCH ZDROJŮ

Podpora z Fondu nebude poskytována na opatření individuálně dotovaná ze státního rozpočtu v případech, kdy celková výše podpory ze SR a Fondu převyšuje 80% základu pro stanovení podpory.

SOUBĚH PŘÍMÉ A NEPŘÍMÉ PODPORY

Souběh přímé a nepřímé podpory z Fondu je možný pouze v případě, že celkový objem podpory nepřesáhne 80 % základu pro stanovení podpory.

4.1.2. Financování dle Příloh II

A. PODPORA INVESTIČNÍCH PROJEKTŮ NA VYUŽÍVÁNÍ OBNOVITELNÝCH ZDROJŮ ENERGIE

1.A. Investiční podpora environmentálně šetrných způsobů vytápění a ohřevu vody pro byty a rodinné domy pro fyzické osoby

Jde výhradně o lokální systémy, které využívají sluneční energii nebo energii biomasy (tepelná čerpadla jsou podporována v samostatném podprogramu 4.A.) a zajišťují dodávku tepla a/nebo teplé vody pro fyzické osoby. Podpora bude poskytována v závislosti na objemu rozpočtovaných prostředků Fondu na daný rok.

- 1.A.a Kotle na biomasu
- 1.A.b Solární systémy na celoroční ohřev vody
- 1.A.c Solární systémy na přitápění a na celoroční ohřev vody.
- 2.A. Investiční podpora environmentálně šetrných způsobů zásobování energií v obcích a částech obcí
- 3.A. Investiční podpora environmentálně šetrných způsobů vytápění a ohřevu vody nebo výroby elektřiny ve školství, zdravotnictví a objektech sociální péče
- 4.A. Investiční podpora vytápění bytů a rodinných domů tepelnými čerpadly pro fyzické osoby
- 5.A. Investiční podpora výstavby malých vodních elektráren
- 6.A. Investiční podpora výstavby větrných elektráren
- 7.A. Investiční podpora výstavby zařízení pro společnou výrobu elektrické energie a tepla z biomasy a z bioplynu
- 8.A. Investiční podpora environmentálně šetrných způsobů vytápění a ohřevu vody v účelových zařízeních
- 9.A. Investiční podpora environmentálně šetrné výroby elektrické energie ze sluneční energie
- 10.A. Slunce do škol

B. PODPORA VYBRANÝCH NEINVESTIČNÍCH PROJEKTŮ V OBLASTI VYUŽÍVÁNÍ OBNOVITELNÝCH ZDROJŮ ENERGIE

1.B. Podpora vzdělávání, propagace, osvěty a poradenství v rámci celostátní strategické kampaně na podporu využívání obnovitelných zdrojů energie

2.B. Podpora vydávání knižních publikací

TYPY ŽADATELŮ O PODPORU

A – nepodnikatelské subjekty, zejména:

- obecně prospěšné organizace (zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech a o změně doplnění zákonů, ve znění pozdějších předpisů)
- nadace a nadační fondy (zákon č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech a o změně a doplnění zákonů, ve znění pozdějších předpisů)
- obce a samosprávné celky (kraje)
- občanská sdružení (zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů) a církve
- další organizace, které budou postaveny na stejnou úroveň obecně závazným právním předpisem
- svazky obcí (dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů)
- právnické osoby, ve kterých podíl rozhodovacích pravomocí obcí (přímý nebo zprostředkovaný přes dobrovolné svazky obcí) přesahuje 96 %
- právnické osoby založené nebo zřízené obcemi nebo kraji (příspěvkové organizace).

Poznámka: Organizační složky státu mohou použít nerozpočtované prostředky poskytnuté jinou formou než jsou dary od tuzemských právnických osob pouze v případě, že jsou určeny na reprodukci majetku. Přímé financování činnosti státních příspěvkových organizací formou dotace nebo příspěvku ze státního fondu zákon č. 218/2000 Sb. neumožňuje.

P - podnikatelské subjekty, bytová družstva, státní podniky

E - fyzické osoby (podporované zařízení je určeno pouze pro domácnosti)

PŘÍMÉ FINANČNÍ PODPORY

Přímá finanční podpora na realizaci opatření může podle typu subjektu dosáhnout maximální hranice celkové podpory (půjčka + příspěvek)/maximální hranice příspěvku v procentuálním vyjádření ze základu pro výpočet podpory uvedené v následující tabulce podle vyhlášených programů:

Přímé finanční podpory - podíl

Za environmentálně šetrný způsob výroby tepla a elektrické energie se zásadně považuje využití obnovitelných zdrojů energie. Ve všech programech u typu žadatelů A se bude Fond podílet na úhradě energetického auditu do výše 50 % celkových nákladů, v případě žadatele E v programu 1.A., 4.A a 9.A a v programu 10.A se bude podílet na úhradě odborného posudku do výše 50 % celkových nákladů, maximálně do výše 5 tis. Kč.

Tabulka č. 8: Přímé finanční podpory - podíl

Číslo Programu	Název programu	Typ žadatele	max. limit % podpory/příspěvku, ze základu pro výpočet podpory
1.A	Investiční podpora environmentálně šetrných způsobů vytápění a ohřevu vody pro byty a rodinné domy pro fyzické osoby: a) kotle na biomasu, b) solární systémy na celoroční ohřev vody c) solární systémy na přitápění a na celoroční ohřev vody	E	50/50 ^{1/} 50/50 ^{1/} 50/50 ^{2/}
2.A.	Investiční podpora environmentálně šetrných způsobů zásobování energií v obcích a částech obcí	A, P	80/50 70/0
3.A.	Investiční podpora environmentálně šetrných způsobů vytápění a ohřevu vody nebo výroby elektřiny ve školství, zdravotnictví, a objektech sociální péče	A P	90/70 ^{9/} 90/0
4.A	Investiční podpora vytápění bytů a rodinných domů tepelnými čerpadly pro fyzické osoby	E	30/30 ^{2/}
5.A.	Investiční podpora výstavby malých vodních elektráren	A, P	70/35 ^{3/} 70/0 ^{3/, 4/}
6.A.	Investiční podpora výstavby větrných elektráren	A, P	60/30 ^{3/} 60/0 ^{3/, 4/}
7.A.	Investiční podpora výstavby zařízení pro společnou výrobu elektrické energie a tepla z biomasy a z bioplynu	A P	70/40 ^{3/} 50/25 ^{3/, 5/}
8.A.	Investiční podpora environmentálně šetrných způsobů vytápění a ohřevu TV v účelových zařízeních	A P	80/50 ^{9/} 70/0
9.A.	Investiční podpora environmentálně šetrné výroby elektrické energie ze sluneční energie	A P E	80/80 ^{3/} 70/40 ^{3/} 40/40 ^{3/}
10.A.	Slunce do škol	A	90/90 ^{6/, 10/}
1.B.	Podpora vzdělávání, propagace, osvěty a poradenství v rámci celostátní strategické kampaně na podporu využívání obnovitelných zdrojů energie	A	80/80 ^{7/}
2.B.	Podpora vydávání knižních publikací	A P	50/50 ^{8/} 50/50 ^{8/}

- 1) Maximální výše podpory na jednu akci činí 70 tis. Kč.
- 2) Maximální výše podpory na jednu akci činí 100 tis. Kč.
- 3) Uvedený procentní limit výše podpory platí po dobu účinnosti v současnosti platného cenového rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. 10/2004 o výkupních cenách elektrické energie z obnovitelných zdrojů, případně odpovídajícího cenového rozhodnutí pro další období. V případě změny tohoto cenového rozhodnutí může být limit změněn.
- 4) V případě žadatelů typu P se pro zařízení o instalovaném výkonu do 15 kW uvedený maximální limit podpory mění na 30/30 %.
- 5) Uvedený maximální limit podpory je možné zvýšit v následujících případech takto:
 - u zařízení na výrobu energie, které slouží potřebám oblasti mimo ekonomický dosah jiných zdrojů energie, na 60/35 %;
 - v regionech vymezených v Regionální mapě intenzity veřejné podpory ČR jako regiony uvedené v čl. 87, odst. 3, písm. c) smlouvy o založení ES na 60/35 %,
 - v regionech vymezených v Regionální mapě intenzity veřejné podpory ČR jako regiony uvedené v čl. 87, odst. 3, písm. a) smlouvy o založení ES na 55/30 %,
 - u malých a středních podniků (tj. podnik, který má méně než 250 zaměstnanců, čistý obrat za poslední účetně uzavřený kalendářní rok nepřesahující 40 mil EUR v přepočtu kurzem devizového trhu vyhlášeným ke dni předložení návrhu projektu poskytovateli nebo celková aktiva nepřesahující 27 mil EUR v přepočtu kurzem devizového trhu vyhlášeným ke dni předložení návrhu projektu poskytovateli, a který splňuje podmínky nezávislosti) na 60/35 %.

- 6) Pro fotovoltaická zařízení s instalovaným výkonem do 220 W_p a pro fototerická zařízení s plochou kolektorů do 4 m² je maximální výše podpory 105 tis. Kč.
- 7) Na semináře nebo odborné vzdělávací kursy zabývající se obnovitelnými zdroji energie, které budou pořádat školská zařízení, případně sdružení škol pro jiná školská zařízení, je maximální výše podpory (příspěvků) stanovena na 100 % základu pro výpočet podpory (100/100), maximálně však 150 tis. Kč na jednu akci.
- 8) Maximální výše příspěvku na jeden titul činí 250 tis. Kč. Základ pro výpočet podpory je stanoven jako počet výtisků násobený konečnou cenou jedné publikace.
- 9) V případě podpory objektů v majetku právnických subjektů registrovaných podle zákona č. 3/2002 Sb. je výše příspěvku 90/90.
- 10) Pro specializované vysoké školy za účelem výuky, případně pro vědecko-výzkumné účely, je maximální výše podpory (příspěvků) stanovena na 80 % s možností půjčky do 10 % základu pro výpočet podpory (90/80).

Podpora formou příspěvku

Příspěvek na realizaci opatření může podle typu subjektu dosáhnout maximální hranice příspěvku v procentuálním vyjádření ze základu pro výpočet podpory uvedené v tabulce č. 8 podle vyhlášených programů.

Podpora formou půjčky

Fond má právo změny požadovaného % poměru a finančního objemu půjčky v rámci podmínek daného programu podpor. Změna požadovaného poměru a výše půjčky vychází z ekonomického hodnocení žadatele a technicko ekonomické analýzy předloženého opatření. O případnou změnu bude upravena i výše vlastních zdrojů.

Dobu splatnosti půjčky Fond doporučí do návrhu Rozhodnutí o poskytnutí podpory na základě vyhodnocení ekonomické a úvěrové způsobilosti (bonity) žadatele při preferování půjček s krátkou dobou návratnosti. Z tohoto hlediska jsou maximální lhůty splatnosti pro žadatele pouze orientační. Doba splatnosti půjčky se řídí jednotlivými programy, přičemž tato lhůta nabíhá rokem následujícím po posledním roce zaslání finančních prostředků příjemci půjčky a může činit maximálně 12 let.

Výše úrokové míry zůstává stálá po celou dobu splácení půjčky za dodržení podmínek smlouvy o podpoře.

Úroková sazba půjčky na realizaci opatření může pro žadatele v kategorii **A** činit nejvýše 1,5%, pro žadatele v kategorii **P** a **E** nejvýše 4%. Maximální hranice půjčky v procentuálním vyjádření ze základu pro výpočet podpory, maximální částka v Kč, úrok v %, maximální doba splatnosti a nejvyšší doba odkladu splatnosti stanovené podle jednotlivých programů jsou stanoveny tabulkově.

Tabulka č. 9: Kategorie A žadatelů o podporu (nepodnikatelské subjekty, obce a města atd.)

Číslo Programu	Název programu	Běžná výše půjčky -% ze zákl. podpory	Úrok úvěru v %	Doba splatnosti	Odklad půjčky
2.A.	Investiční podpora environmentálně šetrných způsobů zásobování energií v obcích a částech obcí	30	0	12	2
3.A.	Investiční podpora environmentálně šetrných způsobů vytápění a přípravy teplé vody ve školství, zdravotnictví, v objektech sociální péče a v účelových zařízeních neziskového sektoru.	20	0	12	2
5.A.	Investiční podpora výstavby malých vodních elektráren	35 ^{1/}	1,5	12	2
6.A.	Investiční podpora výstavby větrných elektráren	30 ^{1/}	1,5	12	2
7.A.	Investiční podpora výstavby zařízení pro společnou výrobu elektrické energie a tepla z biomasy a bioplynu	30 ^{1/}	0	12	2
8.A.	Investiční podpora environmentálně šetrných způsobů vytápění a přípravy teplé vody v účelových zařízeních.	30	1,5	12	2
10.A.	Slunce do škol	10	0	12	2

Tabulka č. 10: Kategorie P žadatelů o podporu (bytová družstva, podnikatelské subjekty)

Číslo Programu	Název programu	Běžná výše půjčky -% ze zákl. podpory	Úrok úvěru v %	Doba splatnosti	Odklad půjčky
2.A.	Investiční podpora environmentálně šetrných způsobů zásobování energií v obcích a částech obcí	70	4	12	2
3.A.	Investiční podpora environmentálně šetrných způsobů vytápění a přípravy teplé vody ve školství, zdravotnictví, v objektech sociální péče a v účelových zařízeních neziskového sektoru.	90	2	12	2
5.A.	Investiční podpora výstavby malých vodních elektráren	70 ^{1/}	4	12	2
6.A.	Investiční podpora výstavby větrných elektráren	60 ^{1/}	4	12	2
7.A.	Investiční podpora výstavby zařízení pro společnou výrobu elektrické energie a tepla z biomasy a bioplynu	25 ^{1/}	0	12	2
8.A.	Investiční podpora environmentálně šetrných způsobů vytápění a přípravy teplé vody v účelových zařízeních.	70	4	12	2
9.A.	Investiční podpora environmentálně šetrné výroby elektrické energie ze sluneční energie	30 ^{1/}	4	12	2

1) Uvedený procentní limit výše půjčky platí pouze po dobu účinnosti v současnosti platného cenového rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. 10/2004 o výkupních cenách elektrické energie z obnovitelných zdrojů, případně odpovídajícího cenového rozhodnutí pro další období.

Podpora ve formě kombinovaného příspěvku a půjčky

V případě kombinované podpory je možno nahradit příspěvek nebo jeho část půjčkou nebo navýšením půjčky s podmínkou, že nebude překročena maximální výše celkové podpory, stanovená pro daný program.

V případě kombinované podpory má Fond právo změny požadovaného % poměru a finančního objemu příspěvku a půjčky v rámci podmínek daného programu podpor. Změna požadovaného poměru a výše příspěvku a půjčky vychází z ekonomického hodnocení žadatele. O případnou změnu bude upravena i výše vlastních zdrojů.

Souběh podpory z Fondu a ze zahraničí

Souběh podpor Fondu a ze zahraničí je možný.

K financování projektů v oblasti obnovitelných zdrojů energie a úspor energie lze nově využít možnosti předložení projektu jako projektu společné implementace (Joint Implementation – JI), které umožňuje vstup zahraničního partnera (investora) do realizace projektu formou vložení finančních prostředků za které získá dohodnuté množství redukcí emisí skleníkových plynů vzniklých v důsledku realizace projektu. JI projekty jsou řešeny samostatným metodickým pokynem, procedura jejich přípravy a schvalování je vzhledem k mezinárodnímu rozměru odlišná od standardních projektů v oblasti obnovitelných zdrojů. Zařazení projektu jako JI nevyklučuje čerpání podpory ze stávajících podpůrných programů (tj. souběh vstupu zahraniční investice a domácí podpory), dojde pouze k definování specifických podmínek, za kterých bude tato podpora čerpána.

NEPŘÍMÉ FINANČNÍ PODPORY

Příspěvky na částečnou úhradu úroků z tuzemského investičního úvěru budou poskytovány pouze na základě Fondem odsouhlasené úvěrové smlouvy s tuzemskou bankou až do výše 4 % p.a., a to po dobu maximálně 5 let počínaje rokem, kdy byl příspěvek na částečnou úhradu úroků žadateli přiznán, do data splatnosti úvěru podle Fondem odsouhlasené úvěrové smlouvy. Příspěvek na úroky se zásadně poskytuje na úvěr v Kč. Výše příspěvku je omezena pevnou částkou 50 mil.Kč. Fond vyplatí v daném roce příspěvek na úhradu úroků odpovídající skutečně zaplaceným úrokům, a to maximálně do výše 4 % p.a. Limitní výše příspěvku na částečnou úhradu úroků z úvěru v p.a. může být aktualizována v závislosti na vývoji úrokových sazeb na mezibankovním trhu depozit po projednání v Radě Fondu.

Aktualizovat příspěvky na úroky lze jen u nově schvalovaných podpor. Zásadně se nevstupuje již do uzavřených akcí nebo do změn Rozhodnutí ministra.

Výše příspěvků na úroky již zůstává stálá po celou dobu trvání smlouvy o podpoře.

SOUBĚH PŘÍMÉ A NEPŘÍMÉ FINANČNÍ PODPORY

Souběh přímé a nepřímé finanční podpory z Fondu je možný pouze v případě, že celkový objem podpory nepřesáhne 80 % základu pro stanovení podpory.

SOUBĚH PODPORY Z FONDU A ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU

Podporu z Fondu lze poskytovat i na opatření individuálně dotovaná ze státního rozpočtu nebo podporovaná v rámci programů financovaných ze státního rozpočtu. Podmínkou je, že maximální výše celkové podpory, včetně podpory z Fondu, nepřesáhne výši uvedenou v tabulce 11. Přímé finanční podpory – podíl. Společná podpora z Fondu a státního rozpočtu bude poskytována pouze žadatelům, kteří současně splní kritéria všech poskytovatelů podpory.

Pokud jeden subjekt realizuje více akcí současně (například opatření k úspoře energie a zároveň instalace zařízení na využití obnovitelných zdrojů energie), lze na každou z těchto akcí poskytnout prostředky bez výše uvedených omezení.

4.1.3. Další možnosti financování SFŽP

Pro obyvatelstvo (zejména fyzické osoby nepodnikající) jsou SFŽP vyhlášeny dva specializované programy s třemi podprogramy, na které Fond poskytuje podporu.

1.A INVESTIČNÍ PODPORA ENVIRONMENTÁLNĚ ŠETRNÝCH ZPŮSOBŮ VYTÁPĚNÍ A OHŘEVU VODY PRO BYTY A RODINNÉ DOMY PRO FYZICKÉ OSOBY

1.A.a Kotle na biomasu

1.A.b Solární systémy na celoroční přípravu teplé vody

1.A.c Solární systémy s celoročním přitápěním a přípravou teplé vody

4.A INVESTIČNÍ PODPORA VYTÁPĚNÍ BYTŮ A RODINNÝCH DOMŮ TEPELNÝMI ČERPADLY PRO FYZICKÉ OSOBY.

Podpora v rámci programů 1.A.a, 1.A.b 1.A.c a 4.A je poskytována pouze na již ukončené akce (tj. na již instalovaná zařízení). O podporu však lze žádat maximálně do 9 měsíců po uvedení zařízení do trvalého provozu.

Maximální výše příspěvku, uvedená v procentech ze základu pro výpočet podpory

Základem pro výpočet podpory jsou náklady na pořízení, případně instalaci zdroje tepla, včetně příslušenství (bez otopných soustav v objektech).

Tabulka č. 11: Kategorie P žadatelů o podporu (bytová družstva, podnikatelské subjekty)

Číslo programu	Název programu	max. limit % příspěvek, ze základu pro výpočet podpory
1.A	Investiční podpora environmentálně šetrných způsobů vytápění a ohřevu vody pro byty a rodinné domy pro fyzické osoby: a) kotle na biomasu, b) solární systémy na celoroční přípravu teplé vody, c) solární systémy s celoročním přitápěním a přípravou teplé vody	50/50 ^{1/2/} 50/50 ^{1/2/} 50/50 ^{1/3/}
4.A	Investiční podpora vytápění bytů a rodinných domů tepelnými čerpadly pro fyzické osoby.	30/30 ^{1/3/}

1) Fond se bude v programech 1.A a 4.A podílet na úhradě odborného posudku do výše 50% celkových nákladů, maximálně do výše 5 tis. Kč.

2) V programu 1.A.a a 1.A.b činí maximální výše příspěvku na jednu akci 70 tis. Kč.

3) V programu 1.A.c a 4.A činí maximální výše příspěvku na jednu akci 100 tis. Kč.

4.2. Společný regionální operační program

Krajský úřad Olomouckého kraje vypisuje v rámci Společného regionálního operačního programu grantová schémata, v rámci kterých je možné získat finanční podporu z fondů Evropské unie. Výzva k přihlášení se k těmto schématům probíhá několikrát ročně. Na KrÚ Olomouckého kraje, odboru regionálního rozvoje lze získat podrobnější informace. Je možné využít konzultací již ve fázi zvažování podnikatelského záměru, který by se týkal vypsanych grantových schémat.

4.3. Zahraniční fondy a programy

4.3.1. Fond soudržnosti

Cílem fondu soudržnosti je poskytnout finanční pomoc nejméně prosperujícím členským státům Evropské unie.

Maximální podíl pomoci z Fondu soudržnosti se pohybuje v rozmezí 80 - 85 %. Tento podíl může být snížen s ohledem na princip "znečišťovatel platí" nebo v případě, kdy projekt generuje příjem.

Všechny projekty musí odpovídat Smlouvě a legislativě Společenství se zvláštním zřetelem na pravidla hospodářské soutěže, životní prostředí a zadávání veřejných zakázek.

Projekty jsou vybírány a realizovány příslušným státem, který je také odpovědný za řízení a finanční kontrolu projektu. Nicméně projekty jsou pravidelně monitorovány také Evropskou komisí.

V oblasti životního prostředí fond přispívá na projekty, které napomáhají splnění cílů politiky Společenství v oblasti životního prostředí:

- ochrana a zlepšení kvality životního prostředí
- ochrana lidského zdraví
- zajištění rozvážného a racionálního využití přírodních zdrojů

V oblasti dopravy se jedná o projekty, jež mají vytvořit nebo modernizovat infrastrukturu v oblasti dopravy v rámci transevropské dopravní sítě (TEN) nebo projekty jež zajistí napojení na TEN.

Vzhledem ke skutečnosti, že Česká republika nebyla členem Evropské Unie, nemohla čerpat finanční pomoc z Fondu soudržnosti. S cílem pomoci kandidátským zemím (včetně České republiky) v období před vstupem do EU byl nařízením Komise č. 1267/1999 zřízen nástroj ISPA (Instrument for Structural Policies for Pre-accession), z něhož mohla Česká republika čerpat finanční pomoc.

Dnem vstupu České republiky do EU končí platnost pravidel ISPA. Projekty, které nebyly dokončeny ke dni vstupu, budou dále implementovány v souladu s článkem 16 a) přístupové smlouvy.

Projekty Fondu soudržnosti jsou na SFŽP ČR administrovány Úsekem zahraničních vztahů. SFŽP ČR je na základě Směrnice MŽP č. 8/2005, pro předkládání žádostí o podporu z Fondu soudržnosti, zodpovědným subjektem za kontrolu žádostí o podporu z Fondu soudržnosti.

Žádost o podporu z Fondu soudržnosti se zpracovává dle výše uvedené směrnice MŽP ve dvou etapách:

- 1.etapa - Předkládání Záměr projektu
- 2.etapa - Předkládání Žádost o podporu z FS

Podle finančního rámce rozšíření byla na projekty financované z Fondu soudržnosti vyčleněna více než třetina celkového objemu strukturální pomoci pro Českou republiku. Hrubá alokace finančních prostředků Fondu soudržnosti pro Českou republiku - sektor životního prostředí pro léta 2004-2006 činí 472,645 MEUR.

Fond soudržnosti poskytuje přímo finanční prostředky na spolufinancování jasně definovaných projektů. Může se jednat o projekty jak investičního tak neinvestičního charakteru.

Projekty investičního charakteru se rozumí samostatný projekt, etapa projektu (jedná se o fázi projektu, která je technicky a ekonomicky samostatná) nebo skupina projektů (jde o projekty, které jsou propojeny společnou strategií). Projekty neinvestičního charakteru se rozumí přípravné studie, studie jenž přispívají k posouzení, monitorování a hodnocení projektů nebo srovnávací studie.

Není možné kumulovat finanční prostředky na jeden projekt z různých fondů EU. To znamená, že současné financování projektů z Fondu soudržnosti a Strukturálních fondů je vyloučeno.

Rozhodnutí o udělení dotace z Fondu soudržnosti jsou přijímána společně členským státem a Evropskou komisí.

Podpora z Fondu soudržnosti se poskytuje formou nenávratné finanční pomoci. O výši podpory rozhoduje Evropská komise ve spolupráci s odpovědným zástupcem za Českou republiku na základě předložené kompletní Žádosti o podporu z Fondu soudržnosti. Pokud se podpora poskytuje na projekt přinášející výnosy, stanoví Evropská komise míru podpory, z níž se vychází při výpočtu podpory z Fondu soudržnosti, s přihlédnutím k míře výnosu.

Projektem přinášejícím výnosy se rozumí:

- investice do infrastruktury, jejíž užívání zahrnuje poplatky hrazené přímo uživateli;
- investice v oblasti ochrany životního prostředí produkující výnosy.

Výše podpory na projekty může činit maximálně 80 - 85 % uznatelných nákladů. Maximální podpora ve výši 85 % uznatelných nákladů se poskytuje pouze na projekty bez finančních výnosů. Zásady upřesňující uznatelné náklady jsou stanoveny Směrnicí ES č. 16/2003 a náklady jsou uznatelné ode dne, kdy Komise potvrdí přijetí žádosti. Datum účinnosti je uvedeno v rozhodnutí Evropské komise o poskytnutí podpory.

Výše podpory z Fondu soudržnosti se stanoví na základě ekonomické výkonnosti žadatele a na základě výsledků finanční analýzy projektu, která hodnotí především:

- schopnost žadatele uhradit vlastní podíl financování z výnosů poplatků stanovených pro konečné uživatele projektu podle principu "znečišťovatel platí" při zachování ekonomické únosnosti výše poplatků pro obyvatelstvo;

- zajištění spolufinancování formou návratné nebo nenávratné finanční podpory od mezinárodních a domácích finančních institucí a domácích podpůrných programů a dotačních titulů.

Příjemce podpory na projekt spolufinancovaný z Fondu soudržnosti musí zajistit odpovídající propagaci podpořeného projektu.

4.3.2. OPI – Operační program Infrastruktura

Sektor životního prostředí je financován z Evropského fondu pro regionální rozvoj (ERDF - European Regional Development Fund). Hlavním cílem ERDF je podpora hospodářské a sociální soudržnosti snižováním regionálních rozdílů a podílením se na obnově a rozvoji regionů. Výše podpory z ERDF se pohybuje v rozmezí 15-75% celkových přípustných nákladů na opatření v závislosti na typu projektu. Hlavním programovým dokumentem v rámci využívání prostředků z ERDF pro oblast životního prostředí je Operační program Infrastruktura (OP Infrastruktura). Globálním cílem tohoto programu je ochrana a zlepšování stavu životního prostředí a rozvoj a zkvalitňování dopravní infrastruktury při respektování principů udržitelného rozvoje s důrazem na naplňování standardů Evropského společenství (ES).

Státní fond životního prostředí ČR (SFŽP ČR) má v rámci OP Infrastruktura roli zprostředkujícího subjektu a platební jednotky. Přijímá žádosti a poskytuje poradenský servis potenciálním i stávajícím klientům. SFŽP ČR může v letech 2004-2006 v rámci OP Infrastruktura - životní prostředí zprostředkovat více než 142 miliónů EUR.

V dokumentu Směrnice č. 11/2005 a jejích příloh je definováno, v jakém případě může být finanční podpora poskytnuta, jaké dokumenty je potřeba k žádosti dodat, jakým způsobem se žádost podává, uvádí i maximální výši podpory pro jednotlivá opatření. Příjemce pomoci musí zajistit financování minimálně ve výši 10 % ze základu pro výpočet podpory. Směrnice řeší dotaci z prostředků Evropské unie (jedná se až o 75% ze základu pro výpočet podpory, v případě opatření 3.1 - Obnova environmentálních funkcí území dokonce až 80%) a podporu ze SFŽP ČR (jedná se o dotaci do výše 10% z uznatelných nákladů, popřípadě Fond může poskytnout i půjčku) na investiční projekt. Dále tato Směrnice řeší dotaci na zpracování dokumentace (až do 50% uznatelných nákladů). Jednotlivá opatření a typy žadatelů jsou uvedeny v dokumentu Programový dodatek.

V rámci Priority 3 - Zlepšování environmentální infrastruktury jsou realizována 4 opatření:

Opatření 3.1 - Obnova environmentálních funkcí území

Opatření 3.2 - Zlepšování infrastruktury ve vodním hospodářství

Opatření 3.3 - Zlepšování infrastruktury ochrany ovzduší

Opatření 3.4 - Nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží

Cílem opatření 3.3 - Zlepšování infrastruktury ochrany ovzduší, je snížení množství vypouštěných znečišťujících látek, zlepšení imisní situace dotčených lokalit, zlepšení zdravotního stavu obyvatel a stavu vegetace, snížení emisí skleníkových plynů. Dělí se na 3 kategorie:

A. Využívání šetrných technologií při spalování

- Zavádění environmentálně šetrných technologií ve spalovnách nebezpečného odpadu (zvláště nemocničního) s cílem plnění podmínek stanovených legislativou v oblasti ochrany ovzduší.
- Snižování emisí z velkých a středních spalovacích zařízení v sektoru veřejné energetiky v souladu s příslušnými programy snižování emisí a zlepšování kvality ovzduší.

B. Snižování emisí těkavých organických látek

Podporu lze poskytnout na snižování znečišťování ovzduší emisemi těkavých organických látek z činností a zařízení technologických procesů používajících organická rozpouštědla.

C. využívání obnovitelných zdrojů energie (OZE)

- Rekonstrukce a stavba elektráren využívajících k výrobě elektrické energie biomasu nebo jiné OZE.
- Změna ze stávajících systémů na systémy využívající OZE.
- Využití OZE pro dodávky tepla z obecních kotelen.
- Výstavba kombinovaných zdrojů elektrické a tepelné energie využívající biomasu a bioplyn.

Příjemce podpory na projekt spolufinancovaný ze Strukturálních fondů, v tomto případě z Operačního programu Infrastruktura, musí zajistit odpovídající propagaci podpořeného projektu.

Informace o opatření 3.3. – Zlepšování infrastruktury ochrany ovzduší lze získat:

- Ing. Jiří Míka 267 994 414 jmika@sfzp.cz
- Ing. Hana Širůčková 267 994 355 hsiruckova@sfzp.cz

Žádosti do Operačního programu Infrastruktura - Priorita 3 přijímá Státní fond životního prostředí ČR na základě vyhlášených výzev. Výzvy pro podávání žádostí jsou zveřejňovány v minimálně jednom celostátním deníku a na internetových stránkách SFŽP ČR.

4.3.3. Finanční mechanismy EHP a Norska

FINANČNÍ MECHANISMUS EVROPSKÉHO HOSPODÁŘSKÉHO PROSTORU (EHP)

V souladu s usnesením vlády ČR č. 1011 z 13. října 2003 byla podepsána Dohoda o účasti České republiky v Evropském hospodářském prostoru (EHP), která byla uzavřena na jedné straně mezi ES (včetně přístupujících zemí) a na druhé straně se zeměmi Evropského sdružení volného obchodu : Lichtenštejnskem, Islandem a Norskem (ESVO). Na základě této Dohody budou země ESVO přispívat 3 starým (Řecko, Portugalsko a Španělsko) a 10 novým členskými státy v rámci Evropského hospodářského prostoru na projekty v prioritních oblastech. V Dohodě je uvedeno, že finanční příspěvek bude úzce koordinován s dvoustranným příspěvkem, který bude poskytovat Norsko na základě Norského finančního mechanismu. Dne 2. 12. 2004 došlo k podpisu Memoranda o porozumění pro implementaci Finančního mechanismu EHP pro 2004 – 2009 mezi Islandskou republikou, Lichtenštejnským knížectvím, Norským královstvím a Českou republikou.

Výše grantu se určí případ od případu, jako minimální částka nezbytná k tomu, aby projekt (program, blokový grant) mohl být realizován , při zohlednění všech relevantních faktorů (např. princip znečišťovatel platí a příjmy generované projektem).

Výše příspěvku v podobě grantů (je definována v článku 4 Dohody) nesmí přesáhnout 60 % nákladů projektu, kromě projektů jinak financovaných ze státního, regionálního nebo místního rozpočtu, u nichž tento příspěvek nesmí přesáhnout 85 % celkových nákladů. Nesmějí přitom být překročeny stropy pro spolufinancování stanovené Společenstvím. O maximální výši příspěvku pro různé typy projektů (například při zohlednění specifických potřeb projektů neziskového sektoru) může být dále jednáno.

Všeobecně platí, že kombinovaná podpora z Finančního mechanismu EHP, Norského finančního mechanismu a Evropského společenství nebo z jiných grantů nepřekročí 90 % celkových výdajů. Podpora z Finančního mechanismu EHP a Norského finančního mechanismu nenahrazuje jiné zdroje financování z místních grantů, subvence, bankovní půjčky nebo exportní úvěry.

Tabulka č. 12: Alokace finančních prostředků pro ČR

Finanční mechanismus	Rok 1	Rok 2	Rok 3	Rok 4	Rok 5	celkem
EHP	9,319.700	9,319.700	9,319.700	9,319.700	9,319.700	46,598.400
Norsko	11,850.300	11,850.300	11,850.300	11,850.300	11,850.300	59,251.500
Celkem	21,170.000	21,170.000	21,170.000	21,170.000	21,170.000	105,849.900

Poznámka: Indikativní limity částek pro Českou republiku po odečtení nákladů na řízení (činnost společné Kanceláře FM v Bruselu) jsou v mil. EUR.

Alokace se vztahují k období 2004 – 2009, vždy počínaje 1.5. příslušného roku a konče 30.4. roku následujícího. V každém z těchto období může česká strana navrhnout projekty do celkové výše alokace. Případně nevyužitá částka bude připočítána k alokaci následujícího roku.

2. kolo výzvy k předkládání žádostí o podporu z těchto finančních mechanismů bude vyhlášeno na podzim 2005.

Z priorit, které mají být financovány finančními mechanismy, jsou dvě přímo zaměřené na "Ochranu životního prostředí", respektive na "Podporu trvale udržitelného rozvoje". Předběžná, pouze indikativní alokace na tyto priority je celkem 3 000 000 Euro na každý rok, avšak i v jiných prioritách je možné získat podporu na projekty v oblasti životního prostředí, např. v prioritách "Vědecký výzkum a vývoj", "Rozvoj lidských zdrojů" či "Uchování evropského

kulturního dědictví". Tyto priority však nejsou zprostředkovávány přímo Ministerstvem životního prostředí.

Programový rámec finančního mechanismu EEA a Norska (priority, typy projektů, specifické formy grantové pomoci):

Tabulka č. 13: Vybrané priority a typy projektů (kompletní tabulka je uvedena na konci přílohy)

Prioritní oblasti	Zaměření priority	Typy projektů				
		Individuální projekt	Program	Blokový grant (GS)*		
2 Ochrana životního prostředí	2.1	Posouzení vlivů implementace mezinárodní legislativy na podmínky v oblasti ovzduší, vod a půd	a	a		
	2.2	Monitorovací systémy v regionech a následné využívání výsledků monitorování		a		
	2.3	Enviromentální vzdělávání pro všechny úrovně státní a veřejné administrativy			a	
	2.4	Odpadové hospodářství –zajištění a řízení na místní úrovni	a	a		
	2.5	Podpora využití biopaliv a alternativních zdrojů energie jako druhotného zdroje energie na místní úrovni		a		
	2.6	Redukce skleníkových plynů v České republice		a	a	
	2.7	Snížení poklesu biodiverzity a ochrana nedotčených biotopů		a	a	
	2.8	Podpora technologií pro snížení zplodin a spotřebu paliv, zvýšení bezpečnosti zejména ve veřejné dopravě	a	a		
5	Podpora udržitelného rozvoje	5.1	Pomoc při prosazování a implementaci Strategii udržitelného rozvoje na místní a regionální úrovni		a	a
6	Vědecký výzkum a vývoj	6.1	Vědecký výzkum a vývoj v uvedených prioritních oblastech, zejména v životním prostředí, zdravotnictví a v oblasti životních podmínek dětí	a	a	a

INDIVIDUÁLNÍ PROJEKT

Individuální projekt je ekonomicky nedělitelnou řadou prací, plnicích přesnou technickou funkci a s jasně identifikovatelnými cíli. Individuální projekt může zahrnovat jeden nebo více sub-projektů. Individuální projekt obecně řeší jedinou problematiku týkající se společensko-hospodářských potřeb nebo potřeb v oblasti životního prostředí, v rámci některé z prioritních oblastí Finančního mechanismu EHP a/nebo Norského finančního mechanismu. Jde o samostatnou investici, nebo o investici, která je složena z několika dílčích sub-projektů. Všechny prvky jednotlivého projektu, včetně všech sub-projektů, musí být pro posouzení jasně definovány hned na počátku při předkládání žádosti.

Minimální výše příspěvku na jednotlivý projekt je 250 000 €

Oprávnění žadatelé: všechny instituce veřejného nebo soukromého sektoru a nevládní organizace (NO) zřízené jako právnické osoby v přijímajících státech a fungující ve veřejném zájmu - např. národní, krajské a místní úřady, vzdělávací/výzkumné instituce, instituce ochrany životního

prostředí, dobrovolné a veřejné organizace a partnerství veřejného a soukromého sektoru jsou oprávněni stát se předkladateli individuálních projektů.

Strany: jednotlivé projekty budou implementovány jejich předkladatelem, nezávislou právníčkou osobou se silnými vazbami na příslušný sektor nebo geografickou oblast, ve které má být projekt implementován.

Předkladatel (individuálního projektu) = příjemce grantu

Příjemce grantu = zodpovědný za implementaci projektu (zadávací procedury a výběr dodavatele, uzavření kontraktu na realizaci grantu)

Grantová pomoc se poskytuje formou proplácení částek na již vynaložené a doložené náklady podle schváleného časového rozvrhu plateb.

U individuálních projektů může být provedena zálohová platba až do výše 10 %, je-li zdůvodněna přijímajícím státem a ze strany VFM¹ a/nebo norského Ministerstva zahraničních věcí považována za nezbytnou.

Předkladatelé zasílají žádosti o platby Národnímu kontaktnímu místu. Žádost je doložena veškerou potřebnou dokumentací dokazující splnění podmínek pro proplácení vztahující se k daným milníkům. Národní kontaktní místo předá dokumentaci KFM² anebo případně svému určenému platebnímu agentovi k proplácení.

Další postupy pro platby budou k dispozici poté, co KFM² uzavře nezbytné dohody s platebním agentem.

PROGRAMY

Program je koordinovaným portfoliem jednotlivých projektů, který je připraven a předložen oprávněným zástupcem partnerství a je zaměřen na společně (prostorově /odvětvově/tématicky) definované cíle a jsou určeny pro usnadnění implementace komplexnějších a nákladných strategií.

Program se skládá z jednotlivých dílčích projektů, které spojuje společné téma nebo společný cíl navržený na regionální, sub-regionální nebo místní úrovni nebo specifická národní témata. Dobře cílené a řízené programy mohou mít větší společensko-ekonomický dopad než souhrn samostatných dílčích projektů.

Programy jsou zpracovány v rámci partnerství, které bude zastupovat všechny, kdo mají klíčový zájem na provádění navrhovaných aktivit. Tato partnerství budou pracovat v rámci stanovené strategie a nominují vedoucího partnera, zprostředkovatele programu, který bude odpovědný NKM za implementaci programu v rámci delegované pravomoci. Na základě delegované pravomoci bude zprostředkovatel programu fungovat jako odpovědná instituce s plnou finanční odpovědností za předložení programu a za převod plateb na předkladatele jednotlivých dílčích projektů.

Žádosti na programy musí podat podrobný a komplexní přehled všech aspektů navrhovaného programu: jeho hlavní cíle, stanovení projektových aktivit, které dohromady budou tvořit program a plán realizace, včetně navržené implementační struktury a kritérií a postupů pro výběr jednotlivých dílčích projektů. Tento popis musí zahrnovat také údaje o navržených systémech pro zajištění řádné odpovědnosti za platby.

¹ VFM (Výbor finančního mechanismu)

² KFM (Kancelář finančního mechanismu)

Oprávnění žadatelé: všechny instituce veřejného nebo soukromého sektoru a nevládní organizace (NO) zřízené jako právnické osoby v přijímajících státech a fungující ve veřejném zájmu - např. národní, krajské a místní úřady, vzdělávací/výzkumné instituce, instituce ochrany životního prostředí, dobrovolné a veřejné organizace a partnerství veřejného a soukromého sektoru jsou oprávněny stát se zprostředkovateli programu.

Strany: programy budou implementovány zprostředkovatelem programu, nezávislou právnickou osobou se silnými vazbami buď na příslušný sektor nebo geografickou oblast, ve které má být program implementován. Zprostředkovatel programu funguje jako instituce odpovědná za program a přebírá plnou odpovědnost za jeho správnou implementaci.

Dílní projekty, tvořící dohromady program, řídí jejich předkladatelé. Ti jsou odpovědní zprostředkovatelům programu.

Pro zajištění maximálního dopadu programu vytvoří zprostředkovatel programu partnerství s ostatními zainteresovanými zástupci příslušného sektoru nebo geografické oblasti. Tato partnerství mohou zajišťovat výběr dílních projektů.

Finanční mechanismus EHP a/nebo Norský finanční mechanismus a přijímající stát mohou ustavit monitorovací výbor zodpovědný za monitorování implementace daného programu. Monitorovací výbor může zahrnovat jak zástupce přijímajícího státu, tak obou mechanismů.

Předkladatel (programu) = zprostředkovatel programu = zodpovědný za výběr projektů, kterým bude následně udělen grant.

Příjemce grantu = zodpovědný za implementaci projektu (zadávací procedury a výběr dodavatele, uzavření kontraktu na realizaci grantu).

Grantová pomoc se poskytuje formou proplácení částek na již vynaložené a doložené náklady podle schváleného časového rozvrhu plateb.

U programů může být provedena zálohová až do výše 10 %, je-li zdůvodněna přijímajícím státem a ze strany VFM a /nebo norského Ministerstva zahraničních věcí považována za nezbytnou.

Zprostředkovatel programu musí zajistit nutná opatření (včetně záloh) pro zajištění uspokojivého toku finančních prostředků k předkladatelům dílních projektů v rámci programu.

Převzetím role odpovědné osoby bude zprostředkovatel programu odpovědný za správné využívání finančních prostředků a zaručení pravosti dokladů o výdajích předávaných KFM.

Zprostředkovatel programu vypracuje souhrn platebních nároků programu a předá je Národnímu kontaktnímu místu, spolu s veškerou potřebnou dokumentací dokazující splnění podmínek pro proplácení vztahující se k daným milníkům. Národní kontaktní místo předá dokumentaci KFM anebo případně svému určenému platebnímu agentovi k proplácení.

Další postupy pro platby budou k dispozici poté, co KFM uzavře nezbytné dohody s platebním agentem.

BLOKOVÉ GRANTY

Blokový grant je fond zřízený pro jasně definovaný účel, který může být použit k poskytnutí pomoci jednotlivcům, organizacím nebo institucím. Blokované granty jsou určeny k usnadnění implementace takových projektů, ve kterých každý sub-projekt nebo konečný příjemce je příliš malý na to, aby byl identifikován a priori nebo aby byl efektivně spravován samostatně.

Omezený podíl celkové částky může být alokován na blokové granty, které mohou být navrženy na úrovni kraje, oblasti nebo na místní úrovni, nebo cíleně na specifické strategické okruhy.

Blokové granty umožňují, aby byly zdroje Finančního mechanismu EHP a Finančního mechanismu Norska snadněji přístupné organizacím, které často mohou dobře reagovat na konkrétní problémy rozvoje (např. sociální začleňování nebo iniciativy místního rozvoje), ale nejsou nutně dobře vybaveny tak, aby se zabývaly samotnými požadavky procesu žádosti.

Zprostředkovatelé blokových grantů budou odpovědní Národnímu kontaktnímu místu (NKM) a Finančnímu mechanismu EHP a/nebo Finančnímu mechanismu Norska za implementaci blokového grantu v rámci delegované pravomoci.

Oprávnění žadatelé: všechny instituce veřejného a soukromého sektoru a nevládní organizace (NO) zřízené jako právnické osoby v přijímajících státech a fungující ve veřejném zájmu – např. národní, krajské a místní úřady, vzdělávací/výzkumné instituce, instituce ochrany životního prostředí, dobrovolné a veřejné organizace a partnerství veřejného a soukromého sektoru jsou oprávněny stát se zprostředkovateli blokových grantů.

Strany: blokové granty budou implementovány zprostředkovatelem blokového grantu, nezávislou právnickou osobou se silnými vazbami na příslušný sektor nebo geografickou oblast, ve které má být blokový grant implementován. Zprostředkovatel blokového grantu funguje jako instituce odpovědná za blokový grant a přebírá plnou odpovědnost za jeho správnou implementaci.

Implementaci sub-projektů podporovaných z blokového grantu budou zajišťovat koneční příjemci.

Předkladatel (Blokového grantu) = zprostředkovatel blokového grantu = zodpovědný za výběr projektů, které následně obdrží grant.

Příjemce grantu = konečný příjemce zodpovědný za následnou realizaci grantu.

Platby v rámci blokových grantů mohou být z části provedeny jako zálohové.

Zprostředkovatel blokového grantu musí zavést, v rámci blokového grantu, potřebná opatření k zajištění uspokojivého toku finančních prostředků ke konečnému příjemci. Zprostředkovatel blokového grantu bude odpovědný za správné použití prostředků a zaručí pravost dokladů o výdajích předložených Kanceláři finančního mechanismu.

Zprostředkovatel blokového grantu vypracuje souhrn platebních nároků blokového grantu a předá je Národnímu kontaktnímu místu, spolu s veškerou potřebnou dokumentací dokazující splnění podmínek pro proplácení vztahující se k daným milníkům. Národní kontaktní místo předá dokumentaci KFM anebo případně svému určenému platebnímu agentovi k proplácení.

Další postupy pro platby budou k dispozici poté, co KFM uzavře nezbytné dohody s platebním agentem.

Tabulka č. 14: Vybrané priority a specifické formy grantové pomoci (kompletní tabulka je uvedena na konci přílohy)

PRIORITNÍ OBLASTI	ZAMĚŘENÍ PRIORITY	Grantová Schémata * (anex c)						
		FOND PRO NNO	FOND TECHNICKÉ POMOCI	FOND PRO SPOLUPRÁCI ŠKOL	FOND PRO PODPORU VÝZKUMU	FOND NA PŘÍPRAVU PROJEKTŮ		
2	OCHRANA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ	2.1	Posouzení vlivů implementace mezinárodní legislativy na podmínky v oblasti ovzduší, vod a půd		a		a	a
		2.2	Monitorovací systémy v regionech a následné využívání výsledků monitorování		a			
		2.3	Enviromentální vzdělávání pro všechny úrovně státní a veřejné administrativy	a	a			
		2.4	Odpadové hospodářství –zajištění a řízení na místní úrovni		a			a
		2.5	Podpora využití biopaliv a alternativních zdrojů energie jako druhotného zdroje energie na místní úrovni		a		a	a
		2.6	Redukce skleníkových plynů v České republice	a	a		a	a
		2.7	Snížení poklesu biodiverzity a ochrana nedotčených biotopů	a	a		a	a
		2.8	Podpora technologií pro snížení zplodin a spotřebu paliv, zvýšení bezpečnosti zejména ve veřejné dopravě		a		a	a
5	Podpora udržitelného rozvoje	5.1	Pomoc při prosazování a implementaci Strategii udržitelného rozvoje na místní a regionální úrovni		a		a	
6	Vědecký výzkum a vývoj	6.1	Vědecký výzkum a vývoj v uvedených prioritních oblastech, zejména v životním prostředí, zdravotnictví a v oblasti životních podmínek dětí				a	a

FOND PRO NEZISKOVÉ ORGANIZACE (NNO):

Fond NNO bude zaměřen na podporu nevládních neziskových organizací prosazujících veřejný zájem. Bude podporováno posílení NNO jako aktivního partnera ve veřejné debatě a zahrnutí NNO v oblastech vztahujících se k tabulce 7 a stejně tak v rozhodování o projektech. Speciální pozornost bude věnována rozvoji a relevanci standardů v životním prostředí a aktivitám k posílení udržitelného rozvoje v oblastech definovaných v tabulce 7.

Další cílové oblasti jsou posílení multikulturního prostředí v místních komunitách, ochrana lidských práv a antidiskriminační úsilí, stejně jako podpora dětí a mladistvých se specifickými problémy.

Fond je otevřený pro všechny předkladatele návrhů GS

FOND TECHNICKÉ POMOCI:

Fond bude podporovat spolupráci a transfer znalostí mezi českými subjekty a zeměmi Norska/EHP ESVO, zejména výměnu zkušeností v oblastech spolupráce s EU při naplňování příslušné legislativy v oblastech uvedených v tabulce 7.

Spolupráce bude umožněna na všech úrovních veřejné správy (státní správa, regionální a místní samospráva) státním institucím, universitám a školám, profesním komorám a svazům a nevládním neziskovým organizacím.

Fond bude administrován centrálně – MF, je dostupný všem uvedeným žadatelům.

FOND PRO PODPORU VÝZKUMU:

Fond bude podporovat aktivity v prioritních oblastech definovaných v tabulce 6 s ohledem na *Národní politiku výzkumu a vývoje ČR pro období 2004 –2008*.

Aktivity budou zaměřeny na spolupráci vědeckých institucí s institucemi v Norsku, Islandu a Lichtenštejnsku a přenos zkušeností z těchto zemí zaměřený na zvýšení inovačního efektu dostupných fondů v klíčových oblastech stanovených v tabulce č.7.

Fond je otevřený pro všechny předkladatele návrhů projektů.

FOND NA PŘÍPRAVU PROJEKTŮ:

Fond bude zaměřen na technickou asistenci při přípravě žádostí projektů, které budou předkládány ke spolufinancování z Finančních mechanismů EHP / Norska, zejména na projekty v oblasti životního prostředí a kulturního dědictví. Bude určen zejména subjektům regionální a místní správy.

Aktivity mohou zahrnovat organizování společných seminářů, informační kampaň, přípravu publikací a studií, atd.

Fond bude administrován centrálně – MF, je otevřený všem uvedeným žadatelům.

Kontaktní osoby na Ministerstvu životního prostředí:

Ing. Tomáš Oliva

ředitel

Odbor integrovaného financování

e-mail: tomas_oliva@env.cz

tel: 267 122 530

Mgr. Martin Petrtyl

vedoucí oddělení programů EU

e-mail: martin_petrtyl@env.cz

tel: 267 122 577

Mgr. Michal Petrus

odborný referent

e-mail: michal_petrus@env.cz

tel: 267 122 898

Další případné informace můžete získat na adrese Ministerstva životního prostředí:

http://www.env.cz/AIS/web.nsf/aktuality_archiv.html – v dokumentu *Nový zdroj financování projektů mimo Fond soudržnosti a Strukturální fondy EU ze zemí mimo Evropskou unii – Norska, Islandu a Lichtenštejnska.*

Tabulka č. 15 Programový rámec finančního mechanismu EEA a Norska (priority, typy projektů, specifické formy grantové pomoci)

PRIORITNÍ OBLASTI	ZAMĚŘENÍ PRIORITY		Typy projektů			Grantová schémata * (anex c)					
			INDIVIDUÁLNÍ PROJEKT	PROGRAM	BLOKOVÝ GRANT (GS)*	FOND PRO NNO	FOND TECHNICKÉ POMOCI	FOND PRO SPOLUPRÁCI ŠKOL	FOND PRO PODPORU VÝZKUMU	FOND NA PŘÍPRAVU projektů	
1	UCHOVÁNÍ EVROPSKÉHO KULTURNÍHO DĚDICTVÍ	1.1	Ochrana a obnova nemovitého kulturního dědictví	a	a			a			a
		1.2	Zlepšení péče a ochrana movitého kulturního dědictví		a	a		a		a	
		1.3	Obnova historických městských území a historických území v regionech	a	a			a			a
		1.4	Obnova historického a kulturního dědictví v regionech	a	a			a			a
		1.5	Odstraňování starých ekologických zátěží na pozemcích menšího rozsahu ve městech a obcích (<i>brownfield</i>)		a	a		a			a
2	OCHRANA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ	2.1	Posouzení vlivů implementace mezinárodní legislativy na podmínky v oblasti ovzduší, vod a půd	a	a			a		a	a
		2.2	Monitorovací systémy v regionech a následné využívání výsledků monitorování		a			a			
		2.3	Enviromentální vzdělávání pro všechny úrovně státní a veřejné administrativy			a	a	a			
		2.4	Odpadové hospodářství –zajištění a řízení na místní úrovni	a	a			a			a
		2.5	Podpora využití biopaliv a alternativních zdrojů energie jako druhotného zdroje energie na místní úrovni		a			a		a	a
		2.6	Redukce skleníkových plynů v Č		a	a	a	a		a	a
		2.7	Snížení poklesu biodiverzity a ochrana nedotčených biotopů		a	a	a	a		a	a
		2.8	Podpora technologií pro snížení zplodin a spotřebu paliv, zvýšení bezpečnosti zejména ve veřejné dopravě	a	a			a		a	a

PRIORITNÍ OBLASTI	ZAMĚŘENÍ PRIORITY		Typy projektů			Grantová schémata * (anex c)					
			INDIVIDUÁLNÍ PROJEKT	PROGRAM	BLOKOVÝ GRANT (GS)*	FOND PRO NNO	FOND TECHNICKÉ POMOCI	FOND PRO SPOLUPRÁCI ŠKOL	FOND PRO PODPORU VÝZKUMU	FOND NA PŘÍPRAVU projektů	
3	Rozvoj lidských zdrojů	3.1	Program na podporu a rozvoj modernizace služeb veřejné administrativy na regionální a místní úrovni prostřednictvím využití IT technologií	a	a	a		a			a
		3.2	Rozvoj a zlepšování poskytování sociálních služeb v regionech		a	a		a			
		3.3	Podpora nevládních neziskových organizací		a	a		a			
		3.4	Podpora začlenění menšin do společnosti		a	a	a	a			
		3.5	Programy na prosazování rovnosti pohlaví ve veřejném sektoru		a	a	a	a			
		3.6	Modernizace a vybavení jeslí, školek, škol, školních vzdělávacích center, dětských domovů		a	a	a	a			
4	Zdravotnictví a péče o dítě	4.1	Systematická a primární prevence drogových závislostí	a	a	a				a	
		4.2	Prevence přenosných nemocí	a	a					a	
		4.3	Opatření pro zajištění bezpečnosti potravin	a	a						
		4.4	Programy podpory dětí se specifickými problémy		a	a	a	a		a	
5	Podpora udržitelného rozvoje	5.1	Pomoc při prosazování a implementaci Strategii udržitelného rozvoje na místní a regionální úrovni		a	a		a		a	
6	Vědecký výzkum a vývoj	6.1	Vědecký výzkum a vývoj v uvedených prioritních oblastech, zejména v životním prostředí, zdravotnictví a v oblasti životních podmínek dětí	a	a	a				a	a

7	Implementace schengenského acquis, posilování justice **	7.1	Implementace Národního schengenského informačního systému (N-SIS) a vytvoření Kanceláře SIRENE	a	a			a		
		7.2	Splnění schengenských acquis u stávajících regionálních letišť	a	a			a		a
		7.3	Posílení vzdělávacího systému v rámci sektoru spravedlnosti	a	a			a		
		7.4	Programy boje proti korupci, organizované kriminalitě a proti nezákonnému obchodu s drogami a lidmi	a	a	a		a		a
8	Technická pomoc **	8.1	Posílení kapacit pro poskytování rozvojové pomoci Českou republikou	a	a	a	a	a		a
		8.2	Přenos znalostí a výměna zkušeností s přijímáním a aplikací acquis v oblastech uvedených v Celkové monitorovací zprávě prostřednictvím spolupráce příslušných orgánů/institucí ze zemí EFTA	a	a		a	a		
		8.3	Výměna zkušeností a spolupráce regionálních a místní samospráv	a	a	a	a	a	a	a

** jen pro FM Norska

5. SOUHRN STANOVENÝCH POŽADAVKŮ A LHŮT K DOSAŽENÍ CÍLŮ PROGRAMU**Tabulka č. 16: Časový plán implementace opatření**

Opatření	Termín realizace	Popis
MĚSTO		
Snížení emisí z dopravních prostředků	Průběžně	Pokračování podpory modernizace vozového parku MHD a vozidel v majetku města, vč. komunálních služeb
Rozvoj pěší a cyklistické dopravy	Průběžně	
Snížení sekundární prašnosti – splachování uličního prachu	Průběžně	Kropení cest v obdobích sucha, případně úklid materiálu z polí, který se dostane na komunikace po přívalových deštích a jarním tání
Snížení sekundární prašnosti – úklid posypového materiálu	Průběžně	Úklid posypového materiálu z vozovek a chodníků souběžně s odtáváním sněhu, nejpozději týden po roztátí sněhu. Úklid posypového materiálu z komunikací a chodníků v teplých obdobích zimy bez sněhové pokrývky (po roztátí sněhu).
Snížení sekundární prašnosti – výsadba zeleně v okolí silnic a jejich údržba, včetně údržby ostatní městské zeleně	Průběžně	Vytipování oblastí vhodných k výsadbě; požadovat při nové výstavbě.
Snížení sekundární prašnosti – protierozní opatření	Průběžně	Provést protierozní opatření na svažitých zemědělských pozemcích (zasakovací pásy apod.). Provést opatření proti větrné erozi (meze, remízky).
Snížení sekundární prašnosti – mytí aut vyjíždějících z průmyslových areálů a staveb, vybudování omývacích roštů	Průběžně	
Snížení sekundární prašnosti – opatření firem provádějících výstavbu, rekonstrukce a demolice staveb	Průběžně	V případě výstavby požadovat po investrovi realizaci opatření.
Investice do úspor energie	Průběžně	V budovách v majetku města realizovat tyto investice.
Respektovat zásady pro užití paliv a energie ve městě	Průběžně	Energetická koncepce
Ekologická výchova a osvěta	Průběžně	Cílená osvěta v oblasti platné legislativy.
Umístování nových zdrojů znečištění ovzduší.	Průběžně	Není přípustné umístování významných zdrojů TZL a NO ₂ .
Přeložka silnice I/11	Průběžně	Podpora výstavby ze strany města.
KRAJ		
Přeložka silnice I/11	Do roku 2015	
Umístování nových zdrojů znečištění ovzduší.	Průběžně	Není přípustné umístování významných zdrojů TZL a NO ₂ .
STÁT		
Umožnit kontrolu domácích topenišť	2010	
Vytvořit ekologickou daňovou reformu paliv	2010	

Kromě opatření výše uvedených v tabulce je důležité na úrovni kraje i města nadále využívat legislativních opatření uvedených v kapitole 2. Popis přijatých opatření ke zvýšení kvality ovzduší Integrovaného programu ke zlepšení kvality ovzduší města Šumperka.

Opatření, která jsou v tabulce zvýrazněna, jsou rozhodující pro zlepšení kvality ovzduší ve městě Šumperku.

6. NÁVRH SYSTÉMU KONTROL PLNĚNÍ PROGRAMU A ZPŮSOB PROVÁDĚNÍ OPATŘENÍ A KOREKČÍ PROGRAMU

Termíny kontrol plnění programu musejí vycházet z možností získání aktuálních dat z emisních bilancí a vyhodnocení imisních limitů pro stanovené látky. Předpokládá se, že vyhodnocování proběhne maximálně 1x v roce nebo podle aktuální potřeby MěÚ (případně požadavku KrÚ).

Vzhledem k tomu, že hlavním cílem a smyslem programu je především nezvyšování absolutního množství emisí pro stanovené znečišťující látky a dále dosažení požadovaných hodnot imisních limitů pro stanovené látky, jsou hlavní indikátory pro porovnání v aktualizaci programu navrženy následovně:

Emisní indikátory

- meziroční změna výše emisí TZL a NO_x;
- meziroční změna výše emisí dalších látek – v závislosti na vyhlášení oblastí se zhoršenou kvalitou ovzduší.

V případě, že se celkové emise TZL a NO_x na území Šumperka zvýší o více než 20% oproti celkovým emisím za rok 2003, bude nutné provést aktualizaci programu.

V případě, kdy bude město vyhlášeno jako oblast se zhoršenou kvalitou ovzduší vzhledem k překročení imisních limitů pro jinou látku než je PM₁₀ a NO₂, provede se srovnání celkových emisí této látky na území Šumperka za rok 2003 a aktuální rok vyhlášení oblasti se zhoršenou kvalitou ovzduší. Pokud se tyto emise zvýší o více než 20%, provede se aktualizace programu se zaměřením na opatření ke snížení emisí této látky.

Imisní indikátory

- meziroční změna výměry oblastí se zhoršenou kvalitou ovzduší;
- meziroční změna koncentrací znečišťujících látek zjištěných na stanici imisního monitoringu ve městě, pro které je indikováno překračování imisních limitů (PM₁₀, NO₂);
- meziroční změna koncentrací znečišťujících látek zjištěných na stanici imisního monitoringu ve městě, u kterých není indikováno překračování imisních limitů.

Z hlediska imisních indikátorů se provede aktualizace programu, pokud:

- se výměra oblastí se zhoršenou kvalitou ovzduší zvětší o více než 30% nebo během 3 let nedojde ke snížení,
- se koncentrace látek, pro které je indikováno překračování imisních limitů (OZKO), zjištěné na stanici imisního monitoringu a ve městě zvýší nebo během 3 let nedojde ke snížení,
- dojde k překračování imisních limitů dalších látek.

Vhodnou formou vyhodnocení se jeví vypracování situační zprávy za předchozí rok z dat emisních bilancí a vyhodnocení imisních koncentrací jednotlivých znečišťujících látek, případně vyhodnocení překračování imisních limitů (včetně meze tolerance) pro příslušný rok – v souladu s navrženými emisními a imisními indikátory.

Mimo předpokládaných řádných kontrol lze případně provést i mimořádnou aktualizaci Programu a to v případě, že:

- dojde ke změně legislativy ČR v závislosti na změnách v legislativě EU;
- dojde k mimořádnému dlouhodobému zhoršení kvality ovzduší;
- trend tří po sobě jdoucích vyhodnocení Programu ukáže na jednoznačně zhoršující se trend ve vývoji jednoho nebo více indikátorů;
- objeví se nějaký nový, nepředvídatelný problém.

Poznámka: Jistým problémem aktualizace emisních dat je to, že validovaná data za zdroje REZZO 1-3 za daný rok jsou k dispozici za dobu delší než jeden rok od zákonného hlášení provozovateli zdrojů (k 15.2. každého roku).

7. NEJVĚTŠÍ STACIONÁRNÍ ZDROJE TZL A NO_x V ŠUMPERKU

Emise za rok 2004, které jsou uváděné u níže popsaných zdrojů nejsou verifikovány (jedná se dobrovolně poskytnuté údaje provozovatelů těchto zdrojů).

7.1. Pars nova, a.s.

Pars nova a.s. je společnost zabývající se opravami a modernizací kolejových vozidel. Do roku 2010 se očekává přibližně setrvalý stav výroby.

V rámci výroby jsou provozovány zdroje spalovací (kotle) i technologické (tryskáč box, lakovací kabiny, impregnační zařízení pro elektrické stroje, odmašťování v parách PCE).

Společnost má instalovány 3 kotle (rok 1997) s celoročním provozem, které spalují zemní plyn. Hořáky jsou řízeny digitálním regulátorem s analyzátozem spalín, žádné zásadní zlepšení emisí nelze technickým řešením očekávat.

Celoročně jsou provozovány 3 lakovací kabiny (rok 1955), odmašťovna (rok 1971) a povrchová úpravna kovů (rok 2000). U dvou lakovacích kabin se zachycují tuhé znečišťující látky (podlahový filtr vyráběný Kovofinišem – náplní je netkaná textilie GRÜN 50), třetí lakovací kabina se v roce 2005 vyměňuje za zařízení se zachytem tuhých látek i těkavých organických látek (záchyt VOC na aktivní uhlí), které bude plně vyhovující. Pro odmašťování se doposud nenašla odpovídající náhrada za PCE (pro záchyt par PCE na aktivní uhlí je používán adsorber EKO Kydal). Záchyt tuhých látek u tryskáčeho zařízení je vyhovující (filtr ze stříže výrobce ARCH Plzeň).

Na velkých zdrojích (kotle a lakovací kabiny) probíhá měření emisí 1x ročně, na středních zdrojích (odmašťování a povrchová úprava kovů) 1x za tři roky. Emisní limity u spalovacích i technologických zdrojů jsou dodržovány.

V následující tabulce jsou uváděny emise znečišťujících látek v roce 2004.

Tabulka č. 17: Emise znečišťujících látek ze zdrojů Pars nova a.s. v roce 2004 [t/rok]

TE	SO ₂	NO _x	CO	org.l. (TOC)
0,853	0,022	4,475	0,746	19,824

Doposud přijatá opatření ke zlepšení kvality ovzduší:

- Záměna paliva na kotlích (z uhlí na zemní plyn).
- Instalace adsorberu na zachycování PCE.
- Přejechod na nátěrové hmoty s nízkým obsahem rozpouštědel.
- Instalace malých stříkacích kabin se zachycováním VOC.

Navrhovaná opatření ke snížení emisí:

- Zachycování VOC z velkých stříkacích kabin.

7.2. Alexej Zatloukal – krematorium Šumperk

Pro zpopelňování lidských ostatků je používána kremační pec TABO – STANDARD MONOBLOK, typ TSM – 20ZO/S – 120.

V následujících letech se očekává přibližně stabilní provoz.

Emise znečišťujících látek za rok 2004 jsou uvedeny v následující tabulce.

Tabulka č. 18: Emise znečišťujících látek ze zdroje Alexej Zatloukal – krematorium Šumperk v roce 2004 [t/rok]

Tuhé emise	Oxid siřičitý	Oxidy dusíku	Oxid uhelnatý	organická rozpouštědla	chlor a jeho anorg. sloučeniny
0,4181	0,2588	1,0665	0,1280	0,0512	0,0385

Doposud přijatá opatření ke snížení emisí:

V roce 2000 bylo odkoupeno šumperské krematorium. Pro nevyhovující emisní měření rozhodlo vedení podniku na základě výběrového řízení o výstavbě nové spalovací linky.

Navrhovaná opatření ke snížení emisí tuhých znečišťujících látek:

Technologie se stále udržuje v kvalitním stavu.

7.3. SAN-JV s.r.o. – kotelna Šumperk

K vytápění administrativní budovy firmy slouží kotelna s 2 kotli o výkonu 2 x 223 kW, ve kterých se spaluje koks. Rok výroby obou kotlů je 1980. V minulosti bylo zjištěno překračování emisních limitů pro oxid uhelnatý.

Emise znečišťujících látek za rok 2004 jsou uvedeny v následující tabulce.

Tabulka č. 19: Emise znečišťujících látek ze zdroje SAN-JV s.r.o. - kotelna Šumperk v roce 2004 [t/rok]

Tuhé emise	Oxid siřičitý	Oxidy dusíku	Oxid uhelnatý	Org. látky (TOC)
0,1535	2,9996	0,6544	9,1562	0,63

Doposud přijatá opatření ke snížení emisí:

V minulých letech nebyla opatření ke zlepšení emisní situace přijímána z důvodu komplikovaných vlastnických vztahů.

Navrhovaná opatření ke snížení emisí tuhých znečišťujících látek:

V roce 2005 byl přijat program EMS č. 03/2005 na zmírnění vlivů na životní prostředí, v rámci kterého se počítá s instalací plynové kotelny v termínu do konce roku 2006.

7.4. DOLS, a.s.

Firma se zabývá kovovýrobou. Jedná se převážně o výrobu listovních schránek a jejich sestavy, čelních desek, obchodních regálů, kusovou výrobu, výrobu oken, dveří z PVC a hliníku. Firma provozuje také plynovou kotelnu a práškovou lakovnu.

Očekává se stabilní provoz do roku 2010. V uplynulých letech nebyla přijata opatření ke snížení množství emisí.

Emise znečišťujících látek za rok 2004 jsou uvedeny v následujících tabulkách – zvláště pro technologické zdroje a zvláště pro spalovací zdroje.

Tabulka č. 20: Emise znečišťujících látek z technologických zdrojů DOLS a.s. v roce 2004 [t/rok]

Tuhé emise	Těkavé organické látky
0,040	0,086

Tabulka č. 21: Emise znečišťujících látek ze spalovacích zdrojů DOLS a.s. v roce 2004 [t/rok]

Tuhé emise	Oxidy dusíku	Oxid uhelnatý	Org. látky (TOC)
0,005	0,359	0,366	0,016

Navrhovaná opatření ke zlepšení emisní situace podniku:

V roce 2005 bude provedena komplexní změna vytápění. Bude zrušeno 6 zastaralých a nevyhovujících kotlů.

7.5. Nemocnice Šumperk spol. s r.o.

V současné době provozuje Nemocnice Šumperk spol. s r.o. tyto zdroje znečištění ovzduší s celoročním provozem:

- teplovodní plynovou kotelnu (zemní plyn), která slouží k vytápění a ohřevu TUV;
- parní plynovou kotelnu (zemní plyn) pro technologie prádelny, stravovny a sterilizace.

Do roku 2010 se očekává stabilní provoz s ohledem na klimatické podmínky a nárůst či pokles ošetrovatelské péče s ohledem na zdravotní politiku státu.

Měření emisí probíhá 1 x ročně a emisní limity jsou plněny.

Tabulka č. 22: Emise znečišťujících látek ze zdroje Nemocnice Šumperk spol. s r.o. v roce 2004 [t/rok]

Tuhé emise	Oxid siřičitý	Oxidy dusíku	Oxid uhelnatý	Těkavé organické látky
0,02718	0,01318	4,53	0,37098	0,03298

Přijatá opatření ke snížení množství emisí:

Oproti roku 2003 byl trvale z provozu odstaveny kogenerační jednotky.

Navrhovaná opatření ke zlepšení emisní situace podniku:

V současné době není problém s plněním emisních limitů. Očekává se výměna technologie pro výrobu páry. V případě, že dojde k plánovaným investicím do technologií pro vytápění a přípravu páry, lze očekávat vlivem použití nových technologií snížení množství vypouštěných emisí.

7.6. SATEZA a.s. Šumperk

Šumperk je z větší části zásoben energiemi z rozvodů CZT, provozovaných firmou SATEZA a.s.

KOTELNA K12

Jedná se o plynovou kotelnu (zemní plyn) se třemi kotli (rok 1991), která slouží na výrobu tepla pro dodávku tepla a TUV. Kotle jsou používány celoročně. Do roku 2010 se očekává pokles výroby o 10%.

Tabulka č. 23: Emise znečišťujících látek ze zdroje SATEZA a.s. Šumperk – kotelna K12 v roce 2004 [t/rok]

Tuhé emise	Oxid siřičitý	Oxidy dusíku	Oxid uhelnatý	Těkavé organické látky
0,017	0,008	1,603	0,003	0,054

Přijatá opatření ke snížení množství emisí:

V roce 1991 byla nahrazena kotelna na spalování LTO za plynovou kotelnu s kotli ČKD PVG 250 a s hořáky PBS Třebíč – APH 45 PZ.

Navrhovaná opatření ke zlepšení emisní situace podniku:

V roce 2005 se provádí výměna kotlů za modernější Dynatherm FH-N 2000 a nové hořáky Weishaupt G40/2-A.

V příštích letech by bylo vhodné osazení komínů hlavicemi TV a TW včetně regulátoru tahu TEWIKO.

KOTELNA K8

Jedná se o plynovou kotelnu (zemní plyn) se třemi kotli (rok 1992), která slouží na výrobu tepla pro dodávku tepla a TUV. Kotle jsou používány celoročně. Do roku 2010 se očekává pokles výroby o 10%.

Tabulka č. 24: Emise znečišťujících látek ze zdroje SATEZA a.s. Šumperk – kotelna K8 v roce 2004 [t/rok]

Tuhé emise	Oxid siřičitý	Oxidy dusíku	Oxid uhelnatý	Těkavé organické látky
0,025	0,012	1,981	0,049	0,079

Přijatá opatření ke snížení množství emisí:

V roce 1992 byla nahrazena uhelná kotelna Sever za plynovou kotelnu s kotli ČKD DUKLA a s hořáky Weishaupt Monarch G 40/2.

Navrhovaná opatření ke zlepšení emisní situace podniku:

V příštích letech by bylo vhodné osazení komínů hlavicemi TV a TW včetně regulátoru tahu TEWIKO a výměna hořáků za hořáky s nižší produkcí oxidu dusíku.

KOTELNA K9

Jedná se o plynovou kotelnu (zemní plyn) se třemi kotli (rok 1992), která slouží na výrobu tepla pro dodávku tepla a TUV. Kotle jsou používány celoročně. Do roku 2010 se očekává pokles výroby o 10%.

Tabulka č. 25: Emise znečišťujících látek ze zdroje SATEZA a.s. Šumperk – kotelna K9 v roce 2004 [t/rok]

Tuhé emise	Oxid siřičitý	Oxidy dusíku	Oxid uhelnatý	Těkavé organické látky
0,021	0,010	1,957	0,014	0,067

Přijatá opatření ke snížení množství emisí:

V roce 1992 byla nahrazena uhelná kotelna Sever za plynovou kotelnu s kotli ČKD DUKLA 2x PVG 250 a 1x KDVE 160 a s hořáky 2x Weishaupt Monarch G 40/2-A a 1x Weishaupt Monarch G 8/1-D.

V roce 2004 byly nainstalovány nové plynové kotle s vyšší účinností.

Navrhovaná opatření ke zlepšení emisní situace podniku:

V příštích letech by bylo vhodné osazení komínů hlavicemi TV a TW včetně regulátoru tahu TEWIKO a výměna hořáků za hořáky s nižší produkcí oxidu dusíku.

7.7. České dráhy, a.s.**KOTELNA DEPA KOLEJOVÝCH VOZIDEL**

České dráhy a.s. provozují v Šumperku kotelnu na LTO, která je určená pro vytápění a ohřev TUV v topné sezóně areálu DKV Olomouc – PJ Šumperk. V kotelně jsou instalovány dva parní kotle typu BK4 (rok 1981) a BGT4 (rok 1998), každý o výkonu 4 t/h páry. Spaliny z kotlů jsou odtahovány přirozeným tahem komínu. Kotle se využívají k vytápění objektů a ohřevu teplé užitkové vody v topném období. Do konce roku 2010 se předpokládá stabilní využití zdroje v topném období. Měření emisí se provádí 1x ročně. Emisní limity jsou plněny.

Tabulka č. 26: Emise znečišťujících látek ze zdroje DKV Olomouc v roce 2004 [t/rok]

TE	SO ₂	NO _x	CO	org.l. (TOC)
0,0171	0,32	2,14	0,052	0,101

Přijatá opatření ke snížení množství emisí:

V roce 1998 byla kotelná osazena novým kotlem BGT4 s lepší technologií spalování. Zároveň došlo ke změně topného média. Původně používaný mazut byl nahrazen extra lehkým topným olejem, čímž došlo k razantnímu snížení koncentrací vypouštěných znečišťujících látek do ovzduší.

Navrhovaná opatření ke zlepšení emisní situace podniku:

V příštích letech by bylo vhodné přejít na vytápění zemním plynem.

KOTELNA SPRÁVY DOPRAVNÍCH CEST

Ve výpravní budově je provozována kotelná na zemní plyn, která je osazena 3 kotli s celkovým výkonem 500 kW. Emisní limity jsou plněny u kotlů LUMEX 2 x 200 kW. U kotle ALFA - STAR 100 (výrobce Maďarsko) se nedaří snížit hodnoty emisí NO_x pod stanovený limit. Tento kotel se používá pro ohřev vody.

Tabulka č. 27: Emise znečišťujících látek ze zdroje SDC Olomouc – kotelná ŽST Šumperk v roce 2004 [t/rok]

TE	SO ₂	NO _x	CO	org.l. (TOC)
		0,244	0,198	

Přijatá opatření ke snížení množství emisí:

V roce 1996 byla rekonstruována spalovací komora a hořáky u kotlů LUMEX, výrobce ŽDB Bohumín. Cílem bylo snížení emisí na stanovené emisní limity.

Navrhovaná opatření ke zlepšení emisní situace podniku:

V roce 2006 bude provedena komplexní rekonstrukce kotelny - dojde ke snížení výkonu a k rozdělení zdroje na dva malé pod 200 kW.

7.8. Cembrit CZ, a.s.

Cembrit CZ, a.s. je výrobcem vláknocementové střešní krytiny. V provozovně Šumperk se vyrábí zejména velkoplošné vlnovky v různých délkových a šířkových variantách. Technologie je založena na systému Hatschek, obdobná výrobě papíru. Hotové výrobky se povrchově upravují vodou ředitelnými disperzními barvami v různých barevných odstínech na kontinuální barvicí lince.

Pro zajištění tepla potřebného pro zařízení a vytápění je provozována vlastní plynová kotelna vyrábějící páru. Kotle jsou provozovány nepřetržitě současně s požadavky výroby. V zimním období vzrůstá výkon kotelny o vytápění jednotlivých objektů. Emisní limity jsou plněny.

Společnost investovala v roce 2005 vysokou částku do rozšíření výroby za podpory Dánského fondu pro rozvoj východní Evropy. Od roku 2006 se očekává nárůst výroby oproti uplynulému období o 100%.

Tabulka č. 28: Emise znečišťujících látek ze zdroje CEMBRIT CZ a.s. v roce 2004 [t/rok]

TE	SO ₂	NO _x	CO	org.l. (TOC)
0,02	0,01	1,69	0,07	0,07

Přijatá opatření ke snížení množství emisí:

V uplynulém období byla plynofikována kotelna z původního paliva TTO na zemní plyn. V minulém roce byly některé prostory závodu opatřeny samostatnými sálavými plynovými jednotkami. V průběhu období byly vyměněny stávající odprašovací jednotky na tuhé látky za modernější. V souvislosti s výstavbou v roce 2004 a 2005 byla nahrazena stávající barvicí linka modernějším zařízením splňujícím požadavky na ochranu ovzduší.

Navrhovaná opatření ke zlepšení emisní situace podniku:

Vzhledem ke stáří kotelny cca 10 let, předpokládá se její rekonstrukce nejdříve za 10 let. Podnik je certifikován podle ISO 14000 a má zaveden environmentální systém řízení. Ochrana ovzduší je jedním z programů. Vzhledem k nově instalovaným zařízením bude podnik hledat podle provozních zkušeností cesty ke zlepšení. Jednotlivé cíle potom budou zahrnuty do systému EMS.

7.9. JEDNOTA, spotřební družstvo Zábřeh

Kotelna DOD Šumperk, kterou provozuje JEDNOTA, spotřební družstvo Zábřeh, patří mezi střední zdroje znečištění ovzduší. Kotelna má sezónní provoz, je osazena 4 kotli (rok výroby 1973 – 1975) spalujícími tuhá paliva - koks a dřevo. Do roku 2010 se předpokládá stabilní provoz.

Tabulka č. 29: Emise znečišťujících látek ze zdroje JEDNOTA, spotřební družstvo Zábřeh – kotelna DOD Šumperk v roce 2004 [t/rok]

TE	SO ₂	NO _x	CO	org.l. (TOC)
0,103	1,117	0,265	0,650	1,133

Přijatá opatření ke snížení množství emisí:

V roce 2004 byly demontovány dva nadbytečné kotle. Ohřev vody je nyní zajištěn elektrickými ohřívači.

Navrhovaná opatření ke zlepšení emisní situace podniku:

Doporučuje se přechod z vytápění tuhými palivy na zemní plyn.

7.10. Lesostavby Šumperk, a.s.

Lesostavby Šumperk a.s. provozují kotelnu s 2 kotli na tuhá paliva. Do roku 2010 se očekává stabilní provoz. Firma používá 2 kotle typu ARK 630 (výrobce Vihorlat Snina) z roku výroby 1981. Palivem je hnědé uhlí tříděné, na záložním kotli dřevo.

V roce 2005 byla provozovateli uložena pokuta za neplnění emisního limitu CO, podle nového autorizovaného měření emisí jsou emisní limity plněny.

Tabulka č. 30: Emise znečišťujících látek ze zdroje Lesostavby Šumperk a.s. v roce 2004 [t/rok]

TE	SO ₂	NO _x	CO	org.l. (TOC)
0,361	1,442	0,772	1,616	

Přijatá opatření ke snížení množství emisí:

V uplynulých 10 letech nebyla přijata opatření ke snížení emisí látek znečišťujících ovzduší.

Navrhovaná opatření ke zlepšení emisní situace podniku:

Doporučuje se přechod z vytápění tuhými palivy na zemní plyn.

7.11. Společenství vlastníků jednotek domu

Jedná se o kotelnu na ulici Zábřežská, která se v létě využívá pro ohřev teplé vody a v zimě pro vytápění domácností. Kotelna je osazena 2 kotli typu VSB I, starými 15 let. V provozu je pouze jeden kotel. V současné době je jako palivo používané černé uhlí s roční spotřebou cca 50t. Problém je s neplněním emisního limitu pro oxid uhelnatý, v současné době se připravuje další autorizované měření emisí.

Tabulka č. 31: Emise znečišťujících látek ze zdroje Společenství vlastníků jednotek domu – kotelna Zábřežská v roce 2004 [t/rok]

TE	SO ₂	NO _x	CO	org.l. (TOC)
0,0734	0,5583	0,1652	0,9281	0,4832

Přijatá opatření ke snížení množství emisí:

Každoročně jsou prováděny revize kotle a komína a jejich čištění.

Navrhovaná opatření ke zlepšení emisní situace podniku:

V příštím roce dojde k přechodu z vytápění tuhými palivy na zemní plyn.

7.12. Pramet Tools, s.r.o.

Pramet Tools, s.r.o. se zabývá vývojem, výrobou, a prodejem nástrojů ze slinutých karbidů. V roce 1951 byla zahájena v Šumperku výroba součástí ze slinutého karbidu a také zde započala výroba řezných nástrojů osazených slinutým karbidem.

Na hale broušení VBD jsou vylisované a slinuté vyměnitelné břitové destičky (VBD) upravovány technologií broušení do požadovaných rozměrů.

Do roku 2010 firma očekává nárůst výroby.

Tabulka č. 32: Emise znečišťujících látek ze zdroje Pramet Tools, s.r.o. – broušení VBD v roce 2004 [t/rok]

TE	SO ₂	NO _x	CO	org.l. (TOC)
0,04158				

Přijatá opatření ke snížení množství emisí:

Bylo zavedeno odsávání od strojů v hale vzduchotechnickými větvemi, které jsou zakončeny odlučovači. Na odlučovačích jsou používány filtry typu F4-1200/RD a F4-600/RD.

V současnosti je realizováno tzv. lisování 3D, což znamená, že se snižují rozměrové tolerance při prvotních technologických operacích. Při broušení je pak nutné odebírat menší množství materiálu pro dosažení požadovaných rozměrů. Operace broušení je efektivnější, vzniká menší množství obrusů a tím i emisí TZL.

8. LITERATURA

Adamus Z. (2005): Zákon č.86/2002 Sb. o ochraně ovzduší a související předpisy při provádění autorizovaného měření účinnosti spalování malých zdrojů znečištění do 200 kW – význam spalinových cest. *Zpráva pro potřeby řídicí komise ŽP při MěÚ Třinec.*

I-THERM spol. s r.o., CITYPLAN spol. s r.o. (2004): Program snižování emisí a imisí znečišťujících látek v ovzduší Olomouckého kraje. Olomouc, 2004.

MŽP (2004): Zákon č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší a o změně některých dalších zákonů. Praha, 2004

S I S Zábřeh (2002): Energetický koncept (úprava dle vládního nařízení č. 195/2001) Šumperk. Šumperk, 2002.

Zdroje použité z internetu:

www.kr-olomoucky.cz

www.env.cz

www.sfzp.cz